

STEV. 10

NOVEMBER 1980

LETO IV.

Rojstvo nove Jugoslavije

...Potrebno je bilo prelitj potoke dragocene ljudske krvi, potrebno je bilo, da na desetisoče najboljših sinov naših narodov da svoja življenja med dvoletnim neenakim bojem s sovražnikom, da bi ob koncu resnica o dejanskem položaju v Jugoslaviji prodrila v svetovno javnost. Morda noben mali narod ni tako drago prišel do tega, da prepriča svetovno javnost, da je kri, ki je bila prelita v Jugoslaviji, njegova kri, ne pa kri tistih sramotnih izdajalcev,...

Noč med 29. in 30. novembrom 1943 je prelomnica jugo-

slovanskih narodov. Noč v Jajcu v katerem se je zbralo 208 delegatov iz vseh krajev Jugoslavije. To je bila noč drugega zasedanja AVNOJ. Zasedanje je sprejelo deklaracijo, v kateri so podane ocene o razvoju osvobodilne vojne Jugoslovanskih narodov in navedeni glavni odloki AVNOJ. Zgrajeni so bili temelji naši novi državni skupnosti, organizirani na federativni in demokratični osnovi, državni enakopravnih jugoslovanskih narodov in da nihče več ni mogel spremeniti resnice o naši osvobodilni borbi in revoluciji na tleh Jugoslavije.

Organiziranost prilagoditi potrebam

Prav gotovo smo v naši delovni organizaciji tudi v preteklosti iskali organizacijske modele, ki bi zadosti dobro opredeljevali organizacijske strukture, organizacijske postopke in organizacijska sredstva. Če pa smo pri tem zmeraj tudi dosegli cilje, zaradi katerih smo organizacijske modele projektirali, pa je seveda drugo vprašanje, na katerega ni tako enostavno odgovoriti. Saj lahko določeni modeli v določenem času in določenem okolju dosežejo svoj namen, da pa pri nadaljnjem razvoju postanejo zavora, ki nujno zahteva projekt učinkovitejšega organizacijskega modela.

Na učinkovitost organizacijskega modela pa vpliva niz pogojev, kot:

— ustreznost osvojene delitve dela, pri čemer je ustrezna vsaka tista delitev dela, ki doprinaša k racionalizaciji poslovnega procesa;

— učinkovitost organizacijskih postopkov, ki pa je zopet odvisno od kvantitativne in kvalitativne ter časovne usklajenosti aktivnosti poslovnega procesa;

— prilagodljivost organizacijskega modela spremembam v okolju.

Če zdaj pregledamo uspešnost pogojev v našem obstoječem organizacijskem modelu, moramo pač ugotoviti, da obstoječi organizacijski model težko opredelimo kot racionalnega, kvalitetno in kvantitetno ter časovno usklajenega in prav tako ne moremo trditi, da je hitro prilagodljiv spremembam v okolju. To trditev utemeljujemo z doseženimi poslovnimi rezultati, z zaostajanjem v dinamiki razvoja, tako z vidika razvoja tehnologij in proizvodnih sredstev ter iz njih izhajajočih medsebojnih odnosov (bodisi med TOZD ali TOZD in DSSS).

Vse navedeno je zahtevalo, da smo pričeli razmišljati na spremembo organizacijskega modela. V prvi fazi se to nanaša na mezo in mikro organizacijski model, v nadaljnjih fazah pa bo organizacijski model moral zajeti tudi makro organizacijski model delovne organizacije.

Žal je bilo v preteklosti mnogokrat tako, da se je k projektiranju organizacijskih modelov pristopalo nesistematično, kar je prav gotovo prispevalo k relativni neuspešnosti postavljenih organizacijskih modelov. Zato ni presenetljivo, da obstoja strah pred reorganizacijami. Ta strah pa bomo lahko preprečili le, če bomo strokovno pristopili

li k projektiranju novih organizacijskih modelov. V kratkem to pomeni, da projektiranje organizacije sloni:

— na razumljivih in natančno postavljenih trditvah,

— na potrjevanju teh trditev z že znanimi ugotovitvami,

— na v praksi preverjenih trditvah.

Vse to se je upoštevalo pri predlogu obstoječih reorganizacij. Seveda so sedanji dogovori le pripravljalna faza, saj bo potrebno za nadaljnjo razpravo organizacijske modele temeljito in strokovno opredeliti.

Predlog mezo organizacijskega modela, ki je sedaj v razpravi, predvideva združevanje sledečih poslovnih funkcij na nivo delovne organizacije:

— opravilo študija dela in časa

— razvoj male avtomatizacije

— projektiranje organizacije in upravljalno informacijski sistem z AOP

— funkcijo kadrovske politike z izobraževanjem

— razvoj asortimana in tehnologije

— opravilo računovodstva

— kontrola kakovosti (integralno upravljanje kakovosti)

— opravila planiranja in izgradnje tovarne

— zdravstveno zaščito (obratna ambulanta).

Razprava o reorganizaciji se je že začela. Preden pa jo bomo razširili do slehernega delavca v delovni organizaciji, pa bomo projekt natančno in strokovno opredelili. Za danes le na kratko, kaj si od reorganizacije obetamo. Obetamo si prav izboljšanje učinkovitosti poslovnega procesa, boljše usklajenost posameznih aktivnosti in večjo elastičnost in prilagodljivost spremembam v okolju. Samo ti postavljeni cilji so dovolj vzpodbudni za vztrajanje na začetem delu.

Boris Horvat

OB PRAZNIKU REPUBLIKE ISKRENE ČESTITKE

Poročilo o devetmesečnem poslovanju

Z doseženimi poslovnimi rezultati za 9 mesecev leta 1980 smo lahko v določeni meri zadovoljni, saj je planirani celotni prihodek presežen za 8 % in za 21 % v primerjavi z istim obdobjem lani, ter dosega 750 mio din (75 starih milj.). Tudi z doseženim dohodkom, ki je raste v sorazmerju z doseženim celotnim prihodkom smo zadovoljni, saj je njegova rast zadovoljiva rast OD v DO AGIS v skladu z določili resolucije za leto 1980. Ugotavljamo pa, da so ugodni poslovni rezultati delno tudi posledica dviga cen naših proizvodov in pa občutnega povečanja vrednosti zalog nedovršene proizvodnje polizdelkov in gotovih izdelkov. Ugodna rast dohodka pa je imela za posledico višjo osnovo za obračun družbenih dajatev, ki so narastle vzporedno z rastjo dohodka. Umirjena rast porabljenih sredstev in dohodka, ter obveznosti iz dohodka je ugodno vplivala na nekoliko hitrejšo rast čistega dohodka, ki je 11 % višji od planiranega in 27 % višji od doseženega v letu 1979. Vse TOZD razen TOZD Velike opreme so nekoliko nad planom celotnega prihodka, prav tako pa so upoštevaje v večini primerov tudi postavljena planska delitvena razmerja čistega dohodka, ki so v nekaterih TOZD celo ugodnejša, medtem ko so bila izvršena odstopanja v TOZD Velika oprema, TOZD Gumarna in v Komerciali, ki niso dosegle planiranih naložb za poslovni sklad. Posebej pa moramo poudariti, da smo kljub težavi zunanjetrgovinski problematiki presegli plan izvoza, ki je enak lanskotnemu v enakem obdobju. Prav tako pa ugotavljamo, da je precej porastla prodaja med TOZD v DO AGIS, kar nam dokazuje, da še vedno nismo dosegli primerne ravni dohodkovne povezave znotraj DO AGIS.

Primerjava povprečno izplačanih OD v DO AGIS, ki so bili doseženi v višini 6.944 din na delavca z 9-mesečnim povprečjem leta 1979 nakazujejo 15 % rast, v primerjavi s prvim polletjem leta 1980 pa 2,9 % rast. Na ta način povprečni OD zaostajajo za republiškim povprečjem v prvem polletju 1980 za 17 %. Analiza OD po TOZD pa pokaže veliko vsklajenost med povprečnimi OD v proizvodnih TOZD, kjer dosega razlika med najnižjim in najvišjim OD 4 % ali 276 din. Dogovorjena sredstva za OD po panoškem sporazumu kovinske in elektro industrije SR Slovenije, sta prekoračila TOZD Velika oprema in TOZD komerciala za 5 %, medtem ko so ostale podpisnice tega sporazuma glede DO AGIS, znotraj dogovorjene mase. Analiza upoštevanja določil Resolucije o rasti OD pa je pokazala, da se kot kršiteljice resolucije z manjšim procentom pojavljajo TOZD Gumarna, TOZD Orodjarna in TOZD Servisi. Zato morajo v teh TOZD podvzeti potrebne ukrepe za vskladitev izplačil OD z določili resolucije.

Izkazani ugodni poslovni rezultati za 9 mesecev leta 1980 pa so bili osnova za dvig vrednosti osnovnega faktorja vseh TOZD in DSSS

DO AGIS, razen v TOZD Gumarni, kjer so že kršitelji resolucije, predstoječa odselitev v novo gumarno pa jih tudi ovira, da bi lahko v zadnjem kvartalu leta 1980 nadoknadili izpadli del dohodka. Vendar se moramo predvsem zavedati, da bo možno nove vrednosti osnovnega faktorja izplačati le v primeru, da bodo izpolnjeni pogoji iz 45. člena samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in OD, ki vsklajuje rast mase OD z doseženo fakturirano realizacijo. Analiza OD pa nas je privedla tudi do zaključkov da določeni kriteriji za izračun stimulativnega dela OD delujejo v nasprotnem smislu, kot so bili prvotno načrtovani, ter je zato nujno spremeniti določene kriterije nagrajevanja.

V III. kvartalu leta 1980 ugotavljamo povečane težave na področju likvidnosti, saj se je bila DO prisiljena dodatno zadolžiti pri poslovnih bankah in drugih delovnih organizacijah. Zato se je zadolženost DO povečala v primerjavi z letom 1979 za 37 %, torej dosega skupno zadolžitvev 305 mio (30 starih milj.). Pri tem pa ugotavljamo, da so se zaloge repromateriala dvignile za 32 mio. din, nedovršene proizvodnje za 16 mio din, gotovih izdelkov za 8 mio din in terjatev za 44 mio din. Vzroki za pospešeno rast zalog so predvsem v nagli rasti cen repromaterialov in pa v težavah, ki smo jih imeli pri uvozu, ki je bistveno vplival na porast nedokončane proizvodnje, ki je nismo mogli kompletirati. Z vedno večjimi težavami se srečujemo na domačem nabavnem trgu, kjer je čutili veliko pomanjkanje določenih osnovnih materialov, ter smo včasih postavljeni pred nemogoče pogoje dobaviteljev za izdobje teh materialov. Posebej zaskrbiljujoča je rast terjatev do kupcev, ki je že zdavnaj preseгла termin 15 dni, kar nam dokazuje, da se določen krog naših kupcev ne drži več določil zakona o zagotovitvi plačil. Zato je nujno, da se takoj pristopi k poostreni selekciji tistih kupcev, ki zamujajo po mesec in več dni s plačili. Seveda pa moramo pri tem računati na določen porast zalog gotovih izdelkov.

Najmanj uspešni pa smo bili na področju investicijske politike, kjer smo uspeli realizirati nekaj več kot 25 % zastavljenih investicij. To pa je predvsem posledica zaostrenih pogojev investiranja in padca likvidnosti DO AGIS. Zato moramo v prvi vrsti zaključiti vse že začete investicije, medtem ko mora biti vsaka nova investicija ponovno podvržena temeljiti ekonomski upravičenosti nove investicijske naložbe.

Poleg kazalcev rezultatov dela in poslovanja za obravnavano obdobje izkazuje ugodne trende rasti akumulacije, tako v primerjavi s planom, kot z dosežki v letu 1979, vendar je nujno, da vskladimo rast akumulacije in OD do take višine, da ustavimo nadaljnji padec rasti realnega OD v DO AGIS.

Zlatko Špoljar

Izgradnja sistema šifriranja kot elementa informacijskega sistema

Pri vsakem informacijskem sistemu se javlja potreba po šifriranju. Izrazita potreba po šifriranju najrazličnejših pojmov se javlja pri izgradnji informacijskega sistema, ki bazira na računalniških osnovah.

Razlogov, da pri avtomatski obdelavi podatkov v tako veliki meri uporabljamo šifre je več. Prvi je, da je prostor za vsako številko ali črko na vseh medijih avtomatske obdelave drag.

Drugi razlog za intenzivno šifriranje je v praktičnosti. Tisoč pojmov, obeleženih s trimesno številčno šifro, je znatno lažje avtomatsko obdelati kot tisoč besednih pojmov. Tudi ljudje se hitro navadimo razpoznavati iste pojme, iste predmete s številčnimi ali črkovnimi šiframi.

Enoten informacijski sistem zahteva enoten sistem šifriranja. Računalniška obdelava je izredno otežkočena, če je več načinov šifriranja v eni delovni or-

ganizaciji. Razumevanje med uporabniki različnih šifer za isto stvar pa je otežkočen. Trenutno veljajo 4 načini šifriranja proizvodov v delovni organizaciji, kar je nevzdržno z vidika enotnosti obdelav in nadaljnje enotne izgradnje informacijskega sistema. Enoten sistem šifriranja v naši delovni organizaciji je naslednji:

- kadri, stroškovna mesta, delovna mesta, skladišča
- finance
- materiali
- proizvodnja
- rezervirano
- orodja
- rezervirano
- osnovna sredstva

- rezervirano
- organizacijski predpisi

Do sedaj so izdelani naslednji podsistemi šifriranja: proizvodnja, skladišča, stroškovna mesta.

Odločevanje vsebine šifer je izredno pomembno delo, saj z določitvijo šifre dokončno določimo obseg informacij, ki velja dokler se šifra uporablja.

Uvedba nove šifre pomeni lahko razpolaganje z novimi informacijami, pomeni pa tudi prešifriranje vsega obstoječega in sicer na vseh mestih, kjer se je dosedanja šifra uporabljala.

S spremembo šifriranja proizvodov bo potrebno spremeniti šifre na cca 7.000 konstrukcijskih risbah, v vseh tehnoloških postopkih ter na vseh kartotekah. Kot za proizvode je potrebno izvesti enaka dela pri materialu in orodjih.

Šifriranje kot element informacijskega sistema je torej pomembna, kakor tudi obsežna naloga, ki jo izvaja kader s tehničnega in ekonomskega področja.

Rezultati njihovega dela pa bodo pomenili večjo izkoriščenost računalniških kapacitet, kakor tudi prispevek v izgradnji integralnega informacijskega sistema.

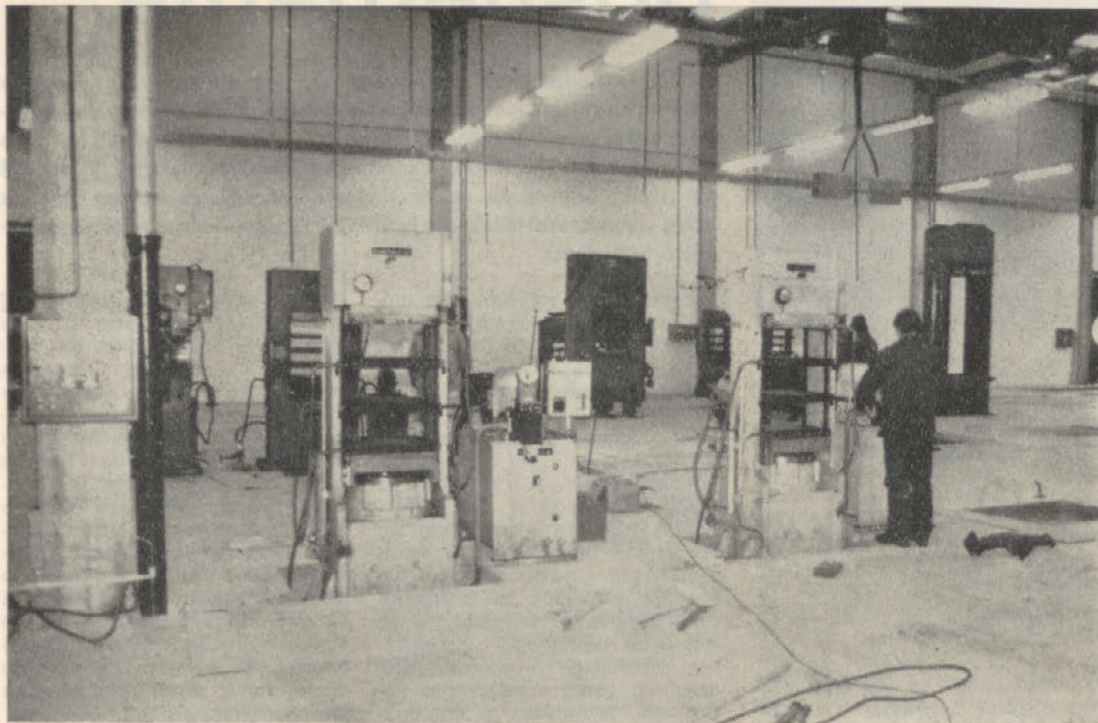
MP

ODVEČNE ZALOGE VPLIVAJO NA GOSPODARSTVO

Proizvodne temeljne organizacije združenega dela DO AGIS imajo na skladiščih zaloge v vrednosti okoli 142 milijonov dinarjev. Od tega 24 milijonov din odpade na gotove izdelke, 28 milijonov din na polizdelke in 90 milijonov din na material. Vrednost zalog se iz meseca v mesec povečuje, kar je pogojeno z nenehnim večanjem cen repromateriala, problemi pri nabavi iz uvoza in na domačem trgu. Neredna dobava iz uvoza povečuje zaloge polizdelkov ker ni možno kompletirati izdelke. Nekaj zalog je negibnih tudi po nekaj mesecih, kar negativno vpliva na finančni rezultat DO. Temeljnim organizacijam se občasno posredujejo podatki o zalogah katere dalj časa ležijo v skladišču brez izdaje. Potrebno je z vso resnostjo pristopiti k analizi teh podatkov in prevzeti potrebne ukrepe za izboljšanje stanja.

M. Š.

Zakaj kasni izgradnja gumarne

V nekaj stavkih vas želimo informirati o vzrokih kasnitve poiskusnega pogona nove Gumarne. V drugi polovici leta 1979 in v letu 1980 smo nekaj krat pisali o poteku in težavah pri izgradnji objekta Gumarne, od koder bi lahko izluščili tudi bistvene vzroke kasnitve izgradnje.

Gradbeni objekt je bil večji del zgrajen še pred zimo 79/80, kot je zahteval terminski plan izvajalcev del. Letos spomladi bi morali čim bolj zgodaj pričeti s

temeljenjem strojev in polaganjem inštalacij v tlaku hale, da bi omogočili ostalim izvajalcem dokončanje inštalacij pod stropom hale. Dela pa, ki bi morala

biti zaključena do 1. 5. 1980 smo pričeli zaradi dolgotrajnega zagotavljanja sredstev z dvo in pol mesečno zamudo. To zamudo ni bilo mogoče nadoknaditi, zato smo se v avgustu letos dogovorili z izvajalci za sporazumno podaljšanje roka izgradnje gumarne in sicer od 1. 8. 1980 na 15. 10. 1980. Novi rok ni bil postavljen zaradi posebnega prit-

ska investitorja, t. j. TOZD Gumarne, ampak nasprotno z zapisnikom vodij gradbišča posameznih izvajalcev ter predstavnika investitorja, zato nas toliko bolj preseneča neresnost izvajalca inštalacijskih del, ki znova kasni z izvajanjem. Na pobudo investitorja smo v mesecu septembru in oktobru organizirali pet sestankov izvajalcev, na katerih smo sproti preverjali izvrševanje plana mimo rednega spremljanja izgradnje na gradbišču.

O predvidenih kasnitvah smo obvestili tudi DO IMP Maribor, ki nam je pisмено zagotovila dokončanje del do 1. 11. 1980. Tudi ta rok ni bil dosežen.

Dnevno koordiniranje in urgriranje pri proizvajalcih dodatno otežuje dela, ne glede na dejstvo, da smo koordinacijo med izvajalci pogodbeno predali glavnemu izvajalcu — Gradis Maribor.

Nove težave so nastopile s poslabšanjem vremena v 45. in 46. tednu, ko ne moremo končati zunanjih ureditev, vključno z asfaltiranjem dovoznih poti.

Selitev opreme tako otežujejo slabe dovozne poti in razmočen teren, nedokončane inštalacije pa ovirajo montažo in preizkus. Kljub težavam bo obstoječo opremo možno hitro usposobiti, dogovorjenih rokov izdobre pa se ne držijo domači dobavitelji nove opreme kot so Utva Kačarvo, Belišče in drugi. Na to opremo bo potrebno še čakati, delno tudi do srede leta 1981.

Petrovič Majda

Spremenljiv delovni čas

O spremenljivem delovnem času (SDČ) teče v AGIS-u beseda že nekaj mesecev, kar ocenjujemo kot pozitivno, saj gre za pomembno odločitev, od katere pričakujemo vrsto prednosti, ki bi naj imele vpliv na produktivnost.

Izkušnje so namreč pokazale, da SDČ poleg tega, da zmanjšuje prometno zmedo v večjih središčih, povečuje delovni učinek in osebno zadovoljstvo delavcev. Ker tudi pri nas presojamo o SDČ z dokaj različnega stališča, si oglejmo nekaj glavnih prednosti:

VEČJI DELOVNI UČINEK

Že dolgo je znano, da ima vsak človek svoj delovni in rekreacijski ritem, vendar teh možnosti pri odrejanju delovnega časa ne upoštevamo. Tradicija in navajenost imata tudi v tem primeru prednost pred novimi teoretskimi izsledki in praktičnimi spoznanji. Če želimo izboljšati izrabo delovnega časa, potem to ni mogoče storiti samo z večjim nadzorom nad delavci in s poostreno disciplino temveč z upoštevanjem bioloških zakonitosti.

Prihod na delo, ki je prilagojen osebnemu ritmu delavcev omogoča, da le-ti prihajajo na delo že ogreti in je njihov začetni učinek relativno na istem nivoju, kar pri sedanjem delavniku ni primer.

Če opazujemo obremenitev »delovnih mest« bomo lahko ugotovili, da se skoraj na vseh mestih pojavljajo občasne konice in trenutki, ko obseg dela občutno pade. Pojave preobremenjenosti rešujemo največkrat s podaljšanim delom (nadure) ali pa z zaposlitvijo dodatnega delavca. V obdobjih brezdelja pa se zaradi obvezne prisotnosti na delu razvijajo druge nedelavne aktivnosti. Te pa lahko postanejo sčasoma zelo mikavne in preidejo v navado, ki se je poslužujejo delavci tudi takrat, ko so z delom dovolj obremenjeni.

SDČ daje možnosti za boljše izrabo delovnega časa tudi v teh primerih. Pri nadpovprečnem obsegu dela se delovni čas lahko podaljša do maksimalno dovoljene delavnika, v obdobjih brez-

delja ali zmanjšane obsega pa se zmanjša na dolžino obveznega delovnega časa.

Izrabo delovnega časa slabša tudi kasnejši prihod na delo, izhodi med delom in predčasni odhodi z dela. Precejšen del raznih privatnih opravkov je z uvedbo SDČ mogoče opraviti v obdobju za prihod in odhod z dela.

Izkušnje kažejo, da se z uvedbo SDČ zmanjšujejo tudi števila enodnevnih bolezenskih izostankov.

Dnevni delovni učinek delavca je v precejšnji meri odvisen tudi od njegovega razpoloženja. Ne glede na njegovo telesno počutje in delovno motivacijo je moral delavec sedaj ostati na delu do konca delovnega časa. Nerazpoloženost in nemotiviranost za delo pa se pogosto prenaša na okolje zato so posledice še večje. SDČ pa omogoča, da delavec odide z dela ob koncu delovnega obveznega časa kadar je nerazpoložen ali nemotiviran za delo. To lahko stori tudi takrat, ko se pri delu preveč utruje.

VEČJI IZKORISTEK PROSTEGA ČASA

Pri delavcih, ki so vezani na prevoze z javnimi prevoznimi sredstvi največkrat čas priho-

dov in odhodov prevoznih sredstev ni vključen s pričetkom in koncem dela. Pogosto se dogaja, da delavec porabi več časa, ko čaka na pričetek dela ali pa odhod s prevoznim sredstvom po končanem delu, kot ga porabi za sam prevoz. SDČ omogoča maksimalno prilagodljivost delovnega časa voznim redom javnih prevoznih sredstev, s tem pa tudi minimalno porabo časa za prihod in odhod z dela.

Boljša izraba delovnega časa se izraža tudi v tem, da ima delavec več prostega časa za svojo družino.

SDČ je ugoden tudi za tiste, ki se vozijo z lastnimi prevoznimi sredstvi, ker lahko čas odhoda in vračanja kombinirajo z znanci in sosedi in si na ta način znižajo stroške prevoza.

BOLJŠE PSIHIČNO POČUTJE

Pri sedanjem načinu dela, ko pričetek in konec dela, pogosto pa tudi trajanje delovnega časa niso vključeni z delavčevim osebnim ritmom je to povzročilo psihične napetosti. Te se kažejo v nevljudnosti, nerazpoloženosti, zaspanosti, odrezavosti, itd. Slabo psihično počutje in nezbrana sta tudi zelo pogosti vzrok prometnim nesrečam, ki se do-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Disciplinski postopki

Vsakodnevno slišimo in se pogosto pogovarjamo o zelo slabem ekonomskem stanju naše delovne organizacije, o slabi kvaliteti naših izdelkov, o slabi disciplini, ki je prisotna v naši delovni organizaciji in o drugih stalnih problemih.

V pravni službi je bilo v letošnjem letu do vključno 4. 10. 1980 sprejetih 296 zahtev za uvedbo disciplinskega postopka. Če ta podatek primerjamo s podatkom iz 1979. leta, ko je bilo sprejetih 252 prijav vidimo, da se je število letnih močno povečalo. Po temeljnih organizacijah je ta primerjava naslednja:

	1979	1980
1. AVTOOPREMA TAP	118	124
2. GUMARNA	57	50
3. KOMERCIALA	4	3
4. KOVINSKA OBDELAVA	31	30
5. ORODJARNA	7	10
6. PRECIZNA MEHANIKA	3	2
7. SERVIS MOTORNIH VOZIL	13	10
8. VZDRŽEVANJE	—	5
9. VELIKA OPREMA	13	50
10. D S S S	6	13
S K U P A J :	252	296

Ugotavljamo, da se je število prijav najbolj povečalo v številčno najmočnejših temeljnih organizacijah, to sta Avtooprema TAP in Gumarna. Kljub temu, da niso prijave za vse kršitve delovne discipline, je porast kršitev za skrbiljujoč. Potrebno bi bilo podvzeti najostrejšo ukrepe zoper vse tiste, ki kršijo delovno disciplino ali pa so zanj posredno ali neposredno odgovorni.

(Nadaljevanje s 3. strani)

gajajo v jutranjih urah. Že dejstvo, da si lahko prilagodimo pričetek dela svojem ritmu, ustvarja občutek svobode, samostojnosti in neodvisnosti. Ti občutki pa so dobri motivatorji za večji delovni učinek in boljšo delavčovo razpoloženost za delo.

ENAKOMERNA OBREMENITEV JAVNIH KOMUNIKACIJSKIH POTI IN SREDSTEV

SDČ vpliva tudi na ublažitev prometnih konic, bodisi na javnih prometnih cestah ali na prevoznih sredstvih. Največje efekte na tem področju se doseže z individualno presojo posameznega delavca, ki dobro pozna dinamiko prometnih konic in se jih skuša maksimalno izogniti.

Vse navedeno kaže, da ima SDČ številne prednosti za delavca, za organizacijo združene dela kot tudi za družbo. IS

Med kršitvami delovnih obveznosti prevladujejo zapuščanje dela in delovne organizacije (105 zahtev, razni privatni opravljanje, obiskovanje gostiln, nakupi), neopravičeni izostanki z dela (85 prijav), sledijo pa zamujanje na delo in predčasno odhajanje z dela, kršitve neizvajanja ukrepov iz varstva pri delu, malomarno opravljanje dela, zauživanje alkoholnih pijač v delovni organizaciji, odklonitev dela in druge. Storjene kršitve delovnih obveznosti so večinoma hujše kršitve, saj je bilo od posredovanih 296 kršitev le nizek odstotek lažjih.

Skupna disciplinska komisija je v letošnjem letu izrekla naslednje ukrepe:

— opomin:	16
— javni opomin:	46
— denarna kazen:	18
— prenehanje delovnega razmerja pogojno:	9
— prenehanje delovnega razmerja:	16
— razporeditev na druga dela in naloge:	1

Postopek je bil ustavljen v 35 primerih, predvsem iz vzroka, ker je delavec — kršitelj med postopkom prenehal delovno razmerje, v nekaterih primerih pa je bilo ugotovljeno, da bi bilo glede na neznanost kršitve in njene posledice postopek nesmotrno nadaljevati.

V 3. primerih komisija ukrepa ni izrekla iz vzroka, ker je že sama uvedba postopka, kakor tudi pripravljalni postopek pozitivno vplival na delavca. Nekateri delavci — kršitelji imajo izredno malomaren odnos do dela disciplinske komisije kakor tudi do izrečenih ukrepov. Dogaja se, da se ne odzivajo vabilom za zaslišanje ter vabilom za javno obravnavo in s tem otežujejo potek disciplinskega postopka. Mnogi izmed kršiteljev se tudi ne zavedajo teže storjene kršitve delovne discipline in zato nanje izrečeni ukrepi ne učinkujejo pozitivno.

Akcija vredna posnemanja

Poti stabilizacijskih prizadevanj, po katerih smo se napotili v začetku tega leta bodo že ob zaključnem računun pokazale pravilnost naših smeri in odločitev. Prehodili bomo morda manj, kot smo želeli in načrtovali. Toda celoten splet odločitev sigurno ni temeljil na istem, temveč na naših skupnih interesih za boljše delo, za večje ekonomske učinke in rezultate, ki nam bodo zagotovili sigurnejšo prihodnost.

Vzporedno z začrtano ekonomsko politiko v poslovanju, ki mora imeti trajnejši značaj, pa lahko dokaj česče zasledimo tudi uspešno dopolnjevanje naših stabilizacijskih programov, z različnimi prizadevanji naših delavcev po TOZD. Primer, ki mu je vredno dati večji povdarek, izhaja iz TOZD Avtoopreme. S solidarnostjo in čutom odgovornosti so tamkajšnji delavci, v zelo kratkem času, uresničili idejo izgradnje skladišča za predmete dela njihove proizvodnje, ki so bili pred tem zaradi pomanjkanja skladiščnih prostorov, izpostavljeni vsem vremenskim nevarnostim. S tem so na materialih nastale različne poškodbe, ki so terjale dodatne stroške in sigurno se še, s takim odnosom do prepotrebne materiala, vnaprej ne bi vedli gospodarno, tako kot to zahtevajo in narekujejo stabilizacijski cilji.

V uvodu še zapišimo? da je bil pobudnik te akcije Maks Trop, ki nam je o upravičenosti nujnosti in uresničitve te ideje povedal:

»Kot skladiščnika osnovnega materiala me je bolelo srce, ko sem gledal, kako nam rjava prevleka zaradi oksidacije uničuje cevi, ki smo jih sicer skrbno pokrivali s polivinilom. Tega pa so ljudje »pridno« odtujevali. Uničevati jim ga je pomagal tudi veter.

Kako je pravzaprav nastal problem s skladiščenjem?

Prvotno so bile te cevi skladiščene na »Bregu«, po odcepitvi VO od TOZD Avtooprema, pa smo morali cevi ločiti za vsako TOZD posebej. Tako je v TOZD Avtoopremi nastal problem prostora. Začasno smo našli rešitev skladiščenja za novo dvorano montaže, na neutrjenem zemljišču, do katerega je bil tudi s

transp. sred. težak dostop. Kaj pomenijo te neugodne razmere pravih skladiščnih teh materialov za proizvodnjo nam je najbrž vsem jasno. Narekujejo dodatna in nepredvidena pripravljalna dela za doseg zahtevane kvalitete materialov od katerih zavisi tudi kvaliteta končnega izdelka. To pa prav tako dodatno obremenjuje stroške proizvodnje. Zato tudi s stanjem kakršno je bilo, delavci v skladiščih nismo bili zadovoljni. Razmišljali smo o rešitvah. Ob tem pa se zavedali, da večja investicija ni možna. In porodila se nam je ideja, da k akciji pristopimo s prostovoljnimi delom.

Pri tem je potrebno reči, da so naši delavci z dokajšnjo vne- mo in prizadevanjem pristopili k akciji. Vdilo nas je tudi prepričanje, da bomo tako prispevali tudi naš del za stabilizacijska prizadevanja.

S fizičnim delom smo pričeli avgusta in sicer s pripravo zemljišča. Zaradi večjih razsežnosti tega dela nismo mogli opraviti zgolj ročno, pomagali smo si z buldožerjem. Komunalno podjetje pa nam je navozilo gramoz. Ves potreben material smo vedno iskali tam, kjer so bile cene najnižje. Za konstrukcijski del skladišča smo uporabili stare montažne cevi, ki so bile prej namenjene gradbenim potrebam. Za tem smo skladišče prekrili in »oblekli« s staro embalažno ploščevino, ki smo jo sicer prodajali našim delavcem kot odpad. Da bi skladišče dobilo tudi estetski videz smo ga pobarvali z odpadno barvo. To je barva, ki jo v njej voda, in je za redno proizvodnjo neuporabna. Ves čas gradnje smo stremeli, da bi skladišče bilo kar se da cenejše. Vodila nas je misel, da cevi morajo pod streho. Zadnji dan v oktobru smo cevi že namestili v novem skladišču, to se pravi dan pred snegom.

Da je akcija ekonomsko opraviljiva nam naj povedo podatki:

— Osnovne mere skladišča so 6 x 28 m

— Delavci so opravili 692 prostovoljnih delovnih ur.

— Zanimiv je tudi podatek, da so delavci našega OPD sami varili regale v popoldanskih urah včasih pozno v noč.

Ugotoviti moramo, da nam je ta akcija lahko vzgled in vzpodbuda vsem drugim TOZD za reševanje podobnih problemov.

Vredno posnemanja, mar ne?

M. Menoni

PRAVNA SLUŽBA

OD v mesecu oktobru

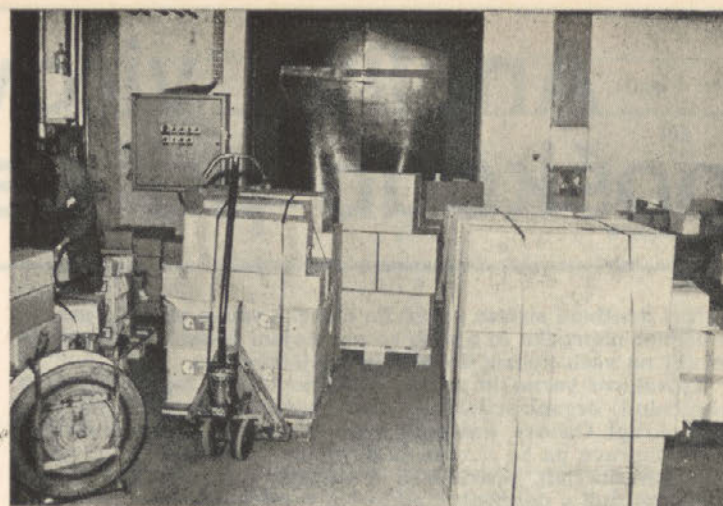
TOZD	Bruto masa OD		Ind.	Povprečni	
	plan	realiz.		bruto OD	neto OD
Vel. oprema	1.033.304	1.184.885	115	10.674	7.258
TAP	5.621.892	6.808.831	121	10.964	7.455
Kov. + AKG	1.882.592	2.054.474	109	10.482	7.128
Gumarna	2.336.775	2.288.212	98	9.044	6.150
Precizna meh.	927.800	1.175.810	127	11.092	7.542
Orodjarna	1.449.875	1.597.687	110	13.655	9.285
Servisi	1.084.218	1.198.557	111	12.106	8.232
Vzdrževanje	864.925	973.056	113	12.637	8.593
Komerciala	1.043.558	1.191.907	114	13.097	8.905
DSSS	2.478.927	3.036.244	122	12.443	8.461
DO »AGIS«	18.723.866	21.509.663	115	11.232	7.638

Plansko postavljena masa za izplačilo osebnih dohodkov v mesecu avgustu je bila presežena za 15 %. Preseganje plana se pojavlja v vseh TOZD, razen v TOZD-u GUMARNA.

Vzrok za takšno stanje je v povišanju OD v mesecu oktobru in sicer v TOZD-u TAP za 15 %, v TOZD-u KOV. OBDELAVA za 15 %, v TOZD-u PM za

7,5 %, VELIKA OPREMA za 10 %, SERVISI za 10 %, ORODJARNA za 15 % in v DSSS, KOMERCIALA in VZDRŽEVANJE za povprečje proizv. TOZD; delno pa tudi zaradi večjega stimulativnega dela.

Povprečni bruto in neto OD na zaposlenega so prikazani na stanju povprečnega števila zaposlenih na koncu meseca.

nizka. Da bi pritegnili nekaj sredstev za reševanje stanovanjskih vprašanj tudi od tistih delavcev, ki jim bo ali jim je dodeljeno stanovanje, dolžni plačati določen znesek, ki je sicer odvoden od dohodkov družine. Ta sredstva dejansko posodijo TOZD, ta pa jih uporablja za reševanje stanovanjskih vprašanj drugim sodelavcem.

V naši DO še vedno nismo v stanju zadovoljevati vseh potreb po stanovanjih, zlasti še v tistih TOZD, kjer je število zaposlenih nizko. Skušamo ustreči zamenjavam, iščemo pa tudi možnosti pridobitve razpolagalne pravice od stanovanjske skupnosti.

S spremembo zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki je ponovno v razpravi, bo verjetno stanovanjska izgradnja nekoliko padla v primerjavi s tem srednjeročnim obdobjem, kajti predvideva se novi način financiranja. V višini 2 % na bruto OD bomo nepovratno združevali sredstva v SSS za namene solidarnosti, TOZD bodo za svoje potrebe namenile sredstva iz ustvarjenega čistega dohodka.

Torej bolj pridno bomo delali več bo čistega dohodka in več sredstev bomo lahko namenili reševanju stanovanjskih vprašanj sodelavcev. Zvišanje stanarin in življenjskih stroškov ni sorazmerno z rastjo OD v naši DO to pomeni, da je standard našega delavca nekoliko nazadoval — njegova kupna moč je padla.

Pred tremi leti smo si zgradili ODP, ki v zadovoljivi meri zadovoljuje zahteve večine delavcev. Števila pripravljenih obrovov presega prvotno planirano, kajti obrat dosega del dohodka tudi s prodajo malic zunanjim intresantom po nekoliko višji ceni. S kvaliteto pripravljenih malic je večina zadovoljna, čeprav nekateri negodujejo zaradi premale prisotnosti mesnih jedil na jedilniku. Če takšnega nezadovoljnega spomniš na mesno krizo in čakalne vrste, je tudi tem kar hitro jasno, da tudi ODP ne more vzeti mesa tam, kjer ga ni.

O organizaciji letnega oddiha smo zapisali že v prejšnji številki glasila. Lahko pa povemo to, da je bil interes delavcev za letovanje manjši in da je bilo

letos omogočeno vsem zainteresiranim

Naložbe v lastne počitniške kapacitete v tem srednjeročnem obdobju ni bilo, pač pa smo se poslužili najemanja kapacitet in le-te ponudili sodelavcem po nižjih cenah.

Če zaključimo misel bosta dvig produktivnosti in boljša organizacija dela dala možnost za ostvaritev višjega čistega dohodka in večje naložbe v sklad skupne porabe s tem pa hitreje in učinkoviteje reševati in zadovoljevati potrebe sodelavcev.

M. Menoni

Družbeni standard pri nas

Družbeni standard je eden tistih djeavnikov, ki lahko v veliki meri vplivajo na razpoloženje v DO. In ta misel me je vodila, da sem zastavil organizatorju družbenega standarda tov. Štefanu Murku naslednje vprašanje:

Kako rešujemo vprašanja družbenega standarda v naši delovni organizaciji?

Vprašanje družbenega standarda je široko področje, ki ga kaže razčleniti vsaj v grobem. Osnovno vprašanje standarda vsakega delavca je gotovo stanovanje. V družbi rešujemo to sicer po dveh poteh to so tako imenovana solidarnostna stanovanja, ki jih razdeljuje SSS Ptuj in stanovanja, ki jih kupuje in svojim delavcem dodeljuje TOZD oziroma DO. Izhajajoč iz dejstva, da so zaposleni v naši DO pretežno iz podeželja je gotovo masovnejši interes reševanje stanovanjskega vprašanja v individualni gradnji. Čeprav hkrati ugotavljamo, da je mnogo primerov, da mladina zapušča domove v haloških in slovenskogoriških predelih in želi v mesto. Tako neprestano naraščajo potrebe po stanovanjih, ki pa jih vseh združeno delo kakor tudi širša družbena skupnost ne more zagotoviti. Dosedanja politika stanovanjske izgradnje je bila takšna, da je bilo v občini preseženo število planiranih stanovanj. Družbeno dogovorjena 6 % stopnja od bruto OD je to omogočila. Od teh 6 % je ostalo okoli 2 % teh sredstev TOZD, ki je stanovanjska vprašanja reševala po svojih kriterijih:

— za dodeljevanje posojil za individualno gradnjo in

— za nakup družbenonajemnih stanovanj.

V naši DO smo v tem srednjeročnem obdobju namenili sredstva za obe obliki reševanja stanovanjskih vprašanj. V prvi polovici tega obdobja pa smo namenili sredstva za obe obliki reševanja stanovanjskih vprašanj. V prvi polovici tega obdobja smo poleg družbeno dogovorjene prispevne stopnje dodatno namenili še 2 % od bruto OD.

V drugi polovici obdobja smo namenili le družbeno dogovorjena sredstva le-ta pa smo prepuštili v razpolaganje TOZD oziroma DSSS. Tako se v manjših TOZD vsakoletna razpoložljiva sredstva v celoti namenijo za kreditiranje individualne gradnje, saj bi za nakup enega stanovanja morala zbirati sredstva 2 ali celo 3 leta. Le izjemoma je kaka TOZD namenjala sredstva za stanovanjsko izgradnjo za preteklo leto. In to le takrat, ko je zaključni račun pokazal zelo dober uspeh. Dosedanji maksimalni znesek je zdaleč prenizek v primerjavi s cenami gradbenega materiala in storitev tako, da je pomoč DO delavcu, ki gradi in vloga vsa sredstva, sorazmerno

SODELAVCI-KE

Pri nas postaja delovni človek subjekt v družbenoekonomskih odnosih in v političnem sistemu ali v kateremkoli delu družbenega življenja. In, da bi delovni človek lahko postal subjekt razvoja družbenoekonomskih odnosov in političnega sistema, mora biti tudi celovito, objektivno, popolno obveščen o dogajanjih v okolju. Zato smo zapisali v ustavo, da je pravica do obveščenosti ena od temeljnih okoliščin naše socialistične samoupravne družbe. Ali je naše glasilo, res časnik delavcev — samoupravljalcev, če v njem ni delavcev, če iz njega ni mogoče razbrati utripa življenja kolektiva.

Da bi pa to lahko dosegli bi se morali vsi bolj aktivno vključevati v informacijske tokove. Delavci bi morali izkoristiti možnosti, ki nam jih ponuja časopis. S pomočjo časopisa, bi se lahko seznanjali o težavah, uspehih. Prav gotovo je med nami veliko ljudi, ki se v prostem času ukvarjajo z najrazličnejšimi dejavnostmi. In prav to bi vas morda zanimalo, časopisu pa bi dalo pestrost in svežino. Zato vas vabimo k sodelovanju s prispevki, lahko so reportažni zapisni, pesmi, ertice, karikature in še veliko drugih za katere menimo, da bi zanimalo, nasmejale sodelavce.

Naj vas te moje vrstice opogumijo. Primate za pero in izpovejte svojo misel.

Uredništvo

Analiza virov in vzrokov poškodb pri delu v DO AGIS

Naš družbeni sistem postavlja človeka vedno na prvo mesto, je nosilec napredka in njemu so namenjeni dosežki naših prizadevanj na vseh področjih našega udejstvovanja.

Človekovo varno in zdravo delovno okolje zagotavljamo s tehničnimi, organizacijskimi, zdravstvenimi, pravnimi ali drugimi ukrepi. Osnove, kako naj bodo zavarovane delovne priprave in naprave pa so v zakonu o varstvu pri delu, v mednarodnih konvencijah, pravilnikih o varstvu pri delu, standardih JUS-a, pa tudi v dosežkih s področja varstva pri delu.

Kljub vsem tem znanim ukrepom in metodi za urejanje varstva pri delu, ki jo imamo na razpolago, absolutne varnosti, razumljivo, ni nikjer, ker nam viri nesreč niso vedno znani.

Kot glavne vire in vzroke nezgod pri delu lahko štejemo:

- nesmotern in nezanesljiv način dela,
- nesreče, za katere je vzrok kršitev predpisov s področja varstva pri delu,
- nepoučenost in nepoznavanje nevarnosti,
- pomanjkljivosti delovnega okolja, strojev in naprav ter delovnih in drugih pripomočkov.

To so vzroki nesreč, kateri se česče pojavljajo, pri tem pa ne smemo pozabiti tudi na nesreče, za katere je vzrok neustrezna in pomanjkljiva organizacija dela in pomanjkanje delovnih izkušenj. Mnogo nesreč pa se pripeti na poti na ali z dela in na službeni poti. Tudi transport v OZD tako notranji kot zunanji sta mnogokrat vzrok nezgod.

Da bi se število nezgod zmanjšalo, služba varstva pri delu predlaga, da se najprej odpravijo oz. omejijo vzroki, ki smo jih navedli kot glavne vire nezgod pri delu.

Odprava teh virov je lahko uspešnejša le, če vemo v kakšni obliki se najčesče pojavljajo.

NESMOTRN IN NEZANESLJIV NAČIN DELA

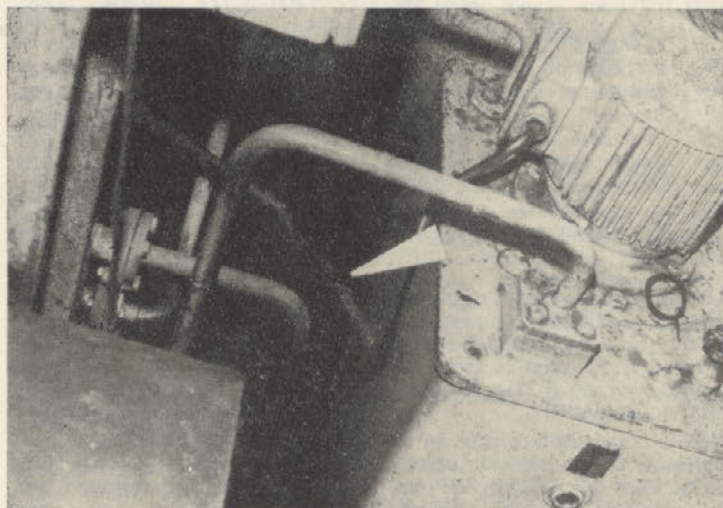
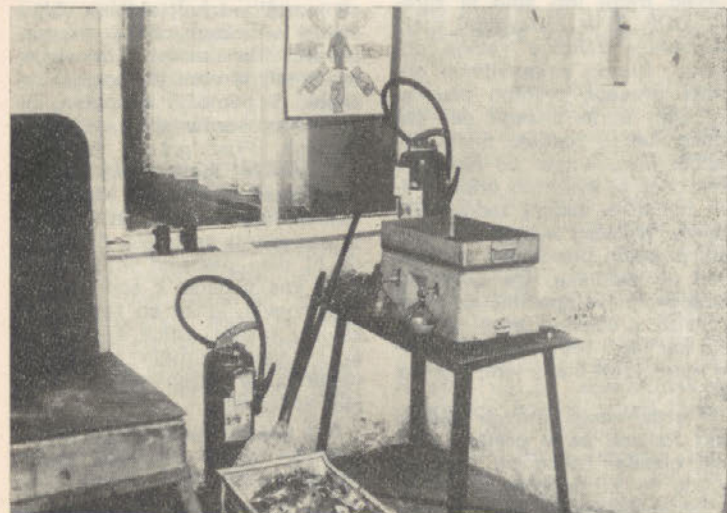
V naši DO je večina delavcev, ki imajo doma kmetijo, posestva in te terjajo od naših delavcev velik fizični napor, predvsem spomladi in jeseni. Delavec prihaja na delo utrujen in ne polaga dovolj velike pozornosti varnemu načinu dela. Tako je izpostavljen večji možnosti nezgode pri delu. Tudi delavci, ki opravljajo svoje delo že več let so izpostavljeni večji možnosti nezgod pri delu. Delavcu se je v tem času dvignila samozavest, svoje delo opravlja mehansko, to se pravi niti ne misli kaj mora narediti, niti kako. Pri takem delu lahko pride do nesinhroniziranih gibov, ki nato privedejo do nezgode. Prav tako je nezgodam podvržen delavec, ki je pravkar začel opravljati določeno delo, njegovi gibi so okorni, nezanesljivi, vendar je možnost nekoliko manjša, saj svojemu delu polaga večjo pozornost.

NESREČE, ZA KATERE JE VZROK NEUPOŠTEVANJE IN KRŠITEV PREDPISOV O VARSTVU PRI DELU.

Delavec se poškoduje zaradi:

- neupoštevanja ključnih točk varstva pri delu,
- nepoznavanja varstvenih predpisov in navodil,

»Tihožitje« požarne varnosti

»Varno urejene« delovne priprave

- nediscipline,
- lahkomišelnosti in neprevidnosti,
- raztresenosti pri delu,
- preutrujenosti,
- alkoholizma.

Za vsako delovno mesto v naši DO in TOZD so predvidena osebna zaščitna sredstva, ki so navedena v pravilniku o osebnih zaščitnih sredstvih. Neuporaba teh osebnih zaščitnih sredstev se mnogokrat kaznuje s poškodbo delavca.

Zakon o varstvu pri delu predvideva poučevanje delavca oz. seznaitve z delovnim okoljem, delom in nevarnostmi, ki se na njegovem delovnem mestu nahajajo. Slaba informiranost delavca o nevarnostih je eden česčih vzrokov nezgod pri delu.

NEPOUČENOST IN NEPOZNAVANJE NEVARNOSTI

Izobraževanje delavcev s področja varstva pri delu ima za sam potek varnega dela in zmanjševanja nesreč pri delu, zelo velik pomen.

Izobraževanje delavcev se opravlja:

- uvajanje delavcev v delo (ob prvi ali kasnejši razporeditvi na delovno mesto),
- poučevanje delavcev o varstvu pri delu (seminarji s področja službe varstva pri delu),
- periodično preverjanje znanja delavcev o varstvu pri delu.

Organizacija združenega dela je dolžna poskrbeti, da vsakdo, preden je razporejen na delo, spozna delovne pogoje in nevarnosti dela, oziroma ukrepe in sredstva za varstvo pri delu, med zaposlitvijo pa skrbeti za njegovo vzgojo in izpolnitev njegovega znanja, s področja varstva pri delu.

Delavca je pri vsaki prvi ali kasnejši razporeditvi na delovnem mestu treba poučiti zlasti:

- o nevarnosti, ki preti delavčevemu zdravju oz. življenju,
- o najprimernejšem načinu dela, ki mu zagotavlja varnost pri delu,
- o varstvenih ukrepih, ki jih mora delavec upoštevati in o okoliščinah, ki take ukrepe zahtevajo.

Poučevanje delavcev naj bo teoretično in praktično.

Znanje delavcev s področja varstva pri delu se kontrolira po preteku določenega časa, ki ga določi DO v samoupravnem sporazumu o varstvu pri delu.

Za našo delovno organizacijo velja:

- za vodstvene in vodilne delavce se preizkus znanja opravi vsaki 2 leti,
- za delavce v neposredni proizvodnji pa vsake 3 do 4 let.

Z izobraževanjem delavcev hočemo doseči tisto stopnjo znanja delavcev o varnem načinu dela, da se bodo na svojem delovnem mestu znali varno obnašati in da bodo s svojim varnim načinom dela zmanjšali možnost pojavljanja nesreč pri delu.

POMANJKLJIVOSTI DELOVNEGA OKOLJA, STROJEV IN NAPRAV TER DELOVNIH IN DRUGIH PRIPOMOČKOV

Naša DO razpolaga s stroji, ki so večina starejšega datuma, brez ustrezne dokumentacije in po večini ne ustrezajo sedaj veljavnim predpisom o ureditvi delovnih priprav in naprav za varno delo.

Delovna mesta so založena, neprehodna, tako, da delavec polaga večjo pozornost, kje in kako bo na svojem delovnem mestu stal in prišel do njega, kot pa varnemu načinu dela.

Tudi ročno orodje je mnogokrat vir nezgode, kot so razni sekači z razcveteno glavo, kladiva, ki so slabo pritrjena na ročaj ipd.

NEUSTREZNA IN POMANJKLJIVA ORGANIZACIJA DELA

Pri sami organizaciji dela je treba predvidevati nevarnosti, ki se pri določenem delu lahko pojavlja. Zato je treba vsako delo vnaprej organizirati in odpraviti morebitne vire nezgod, skupaj s sodelovanjem odgovornih oseb v DO in TOZD. To sodelovanje se v našem delu še vedno premalo uveljavlja, upamo lahko samo, da bo v prihodnje boljše.

ZUNANJI IN NOTRANJI TRANSPORT

Pri ureditvi zunanjega in notranjega transporta se pojavlja že znane pomanjkljivosti, ki privedejo do nesreč. Premajhni delovni in skladiščni prostori, preozke transportne poti, ter založenost itd.

Številnim primerom nesreč je vzrok pomanjkljiva disciplina voznikov, prevelika obremenitev vozil in prekoračena hitrost.

Ce te vzroke nezgod podrobno analiziramo vidimo, da prevladuje človeški faktor pred vsemi ostalimi vplivi.

Z odpravo virov, ki povzročajo nesreče pri delu v večini ne bi smeli imeti večjih težav, treba je le sodelovati in združiti moč vseh nas zaposlenih, skratka potrebno se je zavedati, da varnost delavca in delovnih priprav ni naprav ni samo korist naše DO ampak družbe kot celote.

Učinkovitost DO na področju varstva pri delu zavisi od stopnje angažiranosti vseh faktorjev, ki obstajajo v DO. Ne more se pričakovati, da bo ena oseba, ali ena služba, neoziraje se na njene sposobnosti, dana pooblastila, entuzijazem, možna ustvarjati postavljene naloge na tem področju, v kolikor ta aktivnost ni vključena v sistem varnosti pri delu.

Uspešnost končanih rezultatov zavisi v kolikor so vsi delavci, predvsem na vodilnih delovnih mestih ter družbeno politične organizacije in organi upravljanja, ugotovili, da je varnost pri delu setavni del tehnološkega procesa, in v kakšni meri so pripravljeni prevzeti odgovornost za varno delo.

PRIMERJAVA GIBANJA NEZGOD PRI DELU V OBDOBJU OD 1. 1. 1979 DO 30. 9. 1980

Ce primerjamo podatke nesreč pri delu DO AGIS PTUJ za leto 1979 in prvih 9 mesecev leta 1980 vidimo,

	1979	9 mes. 1980
Število nesreč	149	105
ŠTEVILO NESREČ		
Dnevi	1979	9 mes. 1980
Ponedeljek	33	29
Torek	19	15
Sreda	29	18
Četrtek	32	19
Petek	18	17
Sobota	15	6
Nedelja	—	1

Tudi prve delovne ure so kritične za nezgode delavca

DELOVNE URE IN NADURE

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Nadure
1979	12	28	17	10	20	16	23	14	—
9 mes. 1980	29	9	13	9	6	16	11	12	—

DELOVNA DOBA

	do 1 leta	nad 1 leto
1979	40	106
9 mes. 1980	28	77
	1979	9 mes. 1980
do 21 let	5	3
21 — 25 let	43	29
26 — 30 let	27	24
31 — 35 let	20	14
36 — 40 let	16	11
41 — 50 let	29	21
nad 50 let	6	3
	1979	9 mes. 1980
NKV	70	43
PKV	26	22
KV	42	35
VKV	5	3
SŠ	3	2
VIŠ, VŠ	0	0

Ugotovitev je, da so nezgodam podvrženi tisti delavci z nižjo kvalifikacijsko strukturo, med 21 in 25 letom starosti.

EKONOMSKI POMEN NEZGOD PRI DELU IN BOLNIŠKE V DO AGIS ZA OBDOBJE OD 1. 1. 1970 do 31. 12. 1979, 1. 1. 1980 do 31. 6. 1980

Nezgode pri delu, poškodbe, poklicne bolezni in obolenja v zvezi z delom povzročajo razen osebnih neprijetnosti (bolečin, skrbi in podobno) tudi materialno škodo.

Materialno škodo trpi predvsem:

— ponesrečenec (poškodovanci, bolniki, invalidi dela), kar prejema manjše osebne dohodke,

— delovna organizacija (stroški zdravljenja, rehabilitacije, odškodninske zahteve, upravne in druge kazni, zmanjšane delovne zmoglosti oziroma sposobnosti poškodovancev — invalidov dela ipd. ter škode, ki nastane pri strojih, napravah, sredstvih in proizvodnih dobrinah),

— narodno gospodarstvo — z določeno izgubo pri narodnem dohodku.

Ne pozabimo pa še na politično (moralno) škodo, ki neugodno vpliva pri delovnih ljudeh, zaradi nerazumevanja delovnih organizacij do varstva pri delu, če v svojih obratih ne uredijo varnih pogojev dela in omogočajo nastanek nezgod (nesreč) in obolenj na delovnih mestih.

Ce bi v delovni organizaciji redno proučevali in analizirali posredne in neposredne vzroke ter škodo, zaradi nezgod pri delu in bolezni v zvezi z delom, bi ugotovili težka in resna dejstva, zaradi katerih bi začeli pomen službe varnosti pri delu v podjetju drugače, objektivne vrednotiti. Za reševanje problematike varstva pri delu v obratih ali pa na posameznih delovnih mestih bi postali bolj pristopni in osveščeni.

Kot primer naj nam služijo stroški delovne organizacije za nesreče pri delu.

Delovna organizacija je izplačala za nesreče pri delu do 30 dni 288.260,00 din, za bolniške do 30 dni 2.288.617,00 din.

Škodo, ki trpi delovna organizacija, zaradi izgubljenih delovnih dni kot posledico nesreč pri delu in bolniških je: za leto 1979

3.865.419 din
288.260 din
32.737.684 din
2.288.617 din
39.179.970 din

Za 6 mesecev v letu 1980 pa je delovna organizacija izplačala za nesreče pri delu do 30 dni 197.132,06 din, za bolniške do 30 dni 1.212.740,04 din.

Škoda, ki je povzročena delovni organizaciji zaradi izgubljenih delovnih dni, kot posledico nesreč pri delu in bolniške je:

1.674.920,81 din
197.132,44 din
17.074.450,83 din
1.212.740,04 din
20.160.244,12 din

To so na primer stroški v zvezi z:

(Nadaljevanje na 8. strani)

Težja nezgoda na stiskalnici - novi delovni invalid

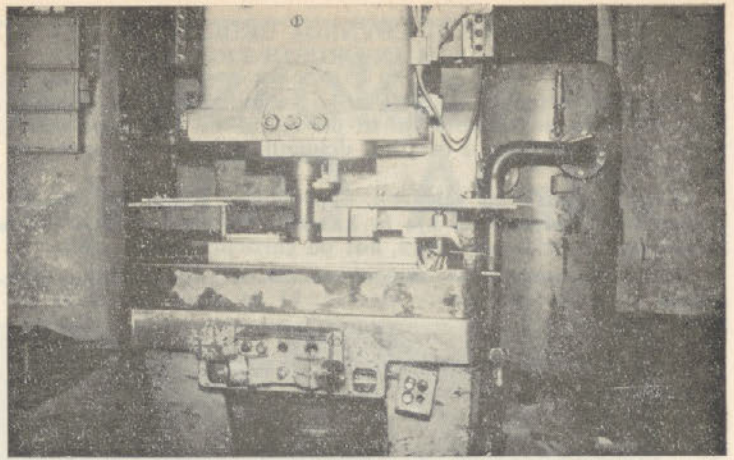
Težja nezgoda se je zgodila v TOZD VELIKA OPREMA, dne 21. 10. 1980 tov. Maroh Dragotu, v oddelku stiskalnic. Tov. Maroh je razrezoval jeklene trakove širine 28 mm in debeline 1,5 mm na 250 T stiskalnici, ki je bila prirejena tako, da jo je delavec aktiviral z nožnim vklopom. V času nesreče je delavec z roko poskušal v vodilih orodja pod rezilnim nožem nastaviti konec traku, čeprav je imel na razpolago pripomoček, s katerim bi konec traku moral potisniti pod rezilno orodje, vendar je le-ta ležal na njegovi delovni mizi. V želji, da bi trak čim boljše naravnal, se je delavec nagnil naprej in s prenosom teže nehoti aktiviral stiskalnico, (mnenje delovodje in vodje oddelka), le-ta pa mu je odrezala sredinec v prvem členku, dva prsta (kazalec in prstanec pa močno poškodovala). (Delavec sam pa trdi, da se je stiskalnica sama aktivirala oz. da je prišlo do ponovnega udara. Resničen vzrok poškodbe bo dokazala sodniška razprava.)

Vzroki, ki so privedli do nezgode so razvidni iz zapisnika o pregledu in analizi mesta nezgode, ki sta ga opravila republiški inšpektor dela in služba varstva pri delu, kjer je bilo ugotovljeno naslednje:

- delavec je nekvalificiran, čeprav se za delo na stiskalnicah zahteva po našem opisu del in nalog, da je priučen delavec z enim letom delovne izkušnje,
- tehnološki postopek je pomanjkljiv, manjkajo situacijski načrti, posamezni deli operacij, v katerih mora biti predpisani režim dela, zaščita in podobno,
- delo se ni opravljalo po tehnološkem postopku, saj je bilo predhodno predvideno, da se bodo ta dela opravljala na pneumatskih škarjah. Zaradi prezasedenosti pneumatskih škarij so se dela prenesla na 250 T stiskalnico, vendar se s tem tehnološki postopek ni spremenil,
- delovni nalog ni bil v skladu s tehnološkim postopkom,

(Nadaljevanje s 7. strani)

- delavci, ki so se poškodovali (ki pa jim ni bila potrebna zdravniška pomoč in katerim so nudili prvo pomoč tovariši v delavnici, v njihovi neposredni bližini, v obratu ali druge osebe v obratni ambulanti),
 - izgubljenim delovnim časom delavcev, ki so zaradi ponesrečencev začasno prenehali z delom na svojih delovnih mestih,
 - raziskavo in proučevanje vzrokov nezgode (nesreče) pri delu,
 - uvažanjem novih delavcev za tista delovna mesta ali opravila, kot so poprej izvajali ponesrečeni delavci,
 - dajanje prve pomoči,
 - okvarami oziroma poškodbami na delovnih sredstvih in napravah,
 - okvarami proizvodnih dobrin in podobnega materiala ob priliki nesreče pri delu,
 - neizkoriščanje zmogljivosti delovnih sredstev (strojev in naprav), ki zaradi nesreče niso obratovali,
 - zmanjšano delovno zmogljivostjo oziroma sposobnostjo poškodovanih ali ponesrečenih delavcev,
 - izgubo, ki je nastala zaradi neizpolnitve dnevnega proizvodnega načrta (bodisi po količini, bodisi glede na rok izdelave in podobno),
 - dopolnilnimi prispevki ustanovi socialnega zavarovanja, in podobnim.
- Razmislimo:
- Ali je družbena zavest naših organov samoupravljanja in zlasti vodstvenih delavcev že na tolikšni stopnji, da znajo predvideti neugodne (škodljive) posledice, zaradi slabega stanja delovnih priprav in naprav, neustreznega ali neurejenega notranjega transporta in prevoznih sredstev, nereda v delovnem prostoru, zlasti okoli stroja, slabega stanja električnih napeljav, instalacij, prevelikega ropota, nepravilne in nezadostne razsvetljave delovnega mesta, neprimerne razvrstitve izdelkov in podobnega proizvodnega materiala, neustreznih sredstev ali opreme za osebno varnost, itd, ter nejasnega odnosa varstvene vzgoje vseh članov delovne organizacije.

Stiskalnica ...

- delavec je pred sklenitvijo delovnega razmerja opravil zdravniški pregled za pomožna dela, čeprav se za dela na stiskalnicah zahteva specialni zdravniški pregled,
 - orodje za razrez materiala je bilo nezaščiteno to je, odprtega tipa,
 - delavec ni opravil preizkusa znanja o varstvu pri delu,
 - delovodja ni opravil seminarja in preizkusa znanja s področja varstva pri delu, kar je pogoj za opravljanje takih del.
- Zaradi ugotovljenih pomanjkljivosti je prišlo do nezgode, ki ima za posledico poškodbo treh prstov; delovna organizacija pa novega invalida.

Aktivnosti na področju srednjeročnega plana

Po programu za pripravljanje družbenega plana občine Ptuj za obdobje 1981—85, ki ga je sprejel izvršni svet SO Ptuj v začetku septembra, je bilo predvideno, da bo tekla v mesecu septembru in prvi polovici oktobra javna razprava o programih samoupravnih interesnih skupnosti in osnutku dogovora o temeljih družbenega plana v občini. V prvi polovici novembra pa bi delavci v združenem delu na referendumu sprejeli predlog temeljev plana TOZD in programe samoupravnih interesnih skupnosti. Po obravnavi predloženih osnutkov samoupravnih sporazumov o temeljih planov SIS materialne in družbene dejavnosti, smo izoblikovali enotno stališče vseh TOZD, da programi v predloženih osnutkih presegajo naše materialne okvire in jih je nujno skrajšati na obseg 75—80 let. Tako revidirani programi na realne rasti družbenega proizvoda bodo po predvidevanjih predloženi v ponovno razpravo v združeno delo, in v obliki obveznosti do SIS materialne in družbene dejavnosti v višini osnutka temeljnih planov TOZD.

TOZD so do danes izdelale analizo stanja in dane razvojne možnosti, ter na podlagi teh sprejele smernice in elemente in s tem zavzela prva že okvirna stališča za sestavo osnutka temeljev plana TOZD, ki so trenutno v pripravi. Tudi izdelava srednjeročnega plana za obdobje 81—85 kaže, da je usklajevanje eden izmed najzahtevnejših problemov. To se kaže v tem, da se zelo težko upoštevajo interesi celote, da vsakdo nerad odstopa od svojih zamisli, da se premalo upoštevajo dejanske možnosti itd.

Področja usklajevanja med TOZD bodo potekala na področjih:

- medsebojne finančne povezave (usklajevanje investicij je eno izmed pomembnejših področij usklajevanja, saj imajo investicije dolgoročni vpliv na uspešnost, sredstva pa so na razpolago v omejenih zneskih).

- medsebojne materialne povezave (medsebojne dobave izdelkov, storitev, usklajevanje izvoza. Posamezna TOZD pri izvozu svojih izdelkov pridobi oziroma izgubi manj kot druge. Zato se izplača izvažati predvsem tistim TOZD, ki pri izvozu relativno gledano najmanj izgubijo.)

- opravljanje skupnih del,
 - določanje skupnih poslovnih ciljev in politike.
- Temelji plana TOZD bodo tako predvidoma sprejeti na referendumu v mesecu decembru. Na koncu velja pripomniti, da srednjeročni plan mora biti program stabilizacije, v nasprotnem njegova realizacija ne bo zaživila.

JB

Ali jih poznate . . .

Biti kurir pomeni prevzeti odgovornost prenosa najrazličnejših dokumentov in informacij. Marsikdo zavida kurirju, ki se po prijetnem pomladanskem soncu sprehaja po dvorišču. Pa vendar temu ni tako. Njihovo delo je težko in odgovorno. Kaj pa sedaj ko je narava pokazala svoje zobe. Kdo bi še zavidal kurirju, ki se prebija po tej plundri iz TOZD v TOZD. Prav zato smo se odločili, da jih vprašamo, kaj mislijo o tem?

OLGA VIDMAR

Moje delo je prenos dokumentov med TOZD in službami. Za točnost prenosa in dostave jamčim s podpisom ob prevzemu dokumentacije.

Si z delom zadovoljna?

Pravzaprav je največja težava mojega dela nekoordiniranost. Ljudje se zjutraj ne dogovorijo, kaj je potrebno prenesti kam in v kateri TOZD, tako si po ves dan tarča najrazličnejših želja in potreb seveda tudi privatnih. Pravzaprav nikoli ne veš kaj bi človek moral storiti prej, kaj je nujnejše, in si frnikula z katero lahko po mili volji žonglirajo. Z delom sem zadovoljna, lahko bi sicer bila še bolj, če bi bilo moje delo bolj pošteno ovrednoteno in če bi mi ljudje pri delu pomagali.

Kaj ti povzroča največ težav?

Glavna težava kurirskega dela so ljudje in njihove muhe. Običajno me pokličejo, da kaj prinesem šele takrat, ko bi dokumenti morali biti že na mestu. Sicer pa naj ljudje sami potrkaajo na svojo vest in videli bodo, da bi marsikaj lahko bilo drugače.

Kakšni so odnosi ljudi, s katerimi imaš delovne stike?

Ne morem pohvaliti. Mnogo kaj bi se moralo spremeniti, da bi tudi naše delo postalo znosnejše. Ljudje bi morali postati strpnější, bolj človeški.

Kaj pa načrti za naprej?

Že polnih šest let opravljam to težko delo in upam, da bom kmalu lahko dobila kakšno drugo delovno mesto, ki bi bolj ustrezalo mojemu zdravju.

MARTIN ZAVEC

Kaj obsega tvoje delo?

Moje delo obsega prenos pošte iz pošte v delovno organizacijo, TOZD Precizno mehaniko in Veliko opremo. Lahko bi preprosto rekli, da sem živa vez med TOZD-i, ki so locirani v Rajšpovi ulici in Mlinski ulici.

Si zadovoljen s svojim delom?

Z delom sem sicer zadovoljen, le z osebnim dohodkom se ne morem preveč strinjati. Največji nasprotnik mojega dela pa je vreme. Dejstvo, da sem skoraj ves delovni čas na kolesu govori, da moje delo ni lahko. Tudi pozimi moram do petkrat v mesto in v Mlinsko ulico. Z ljudmi s katerimi prihajam v stik nimam problemov in smatram, da imajo do mojega dela pravičen odnos.

Kaj pa načrti!

Zaradi zdravja sem si kdaj pa kdaj želel, da bi spremenil poklic, vendar pa mi tudi delo kurirja daje določeno zadovoljstvo.

Iz prakse sodišč združenega dela

S člankom, ki ga objavljamo v tej številki našega glasila, želimo seznaniti vse zainteresirane, kakšne so lahko posledice, če delavec noče sprejeti del oziroma nalog, ki so mu ponujene. Posebej želimo poudariti, da izhaja iz tega sklepa sodišča združenega dela, da imajo lahko samovoljne odločitve delavcev za njih večje posledice. Članek je zanimiv in poučen, zato menimo, da bo tudi koristno uporabljen.

Ta članek je bil objavljen v Delavski enotnosti dne 25. 10. 1980.

Piše I. ŽUŽEK

Ce delavec noče sprejeti del in nalog, ki so mu ponujene, mu preneha delovno razmerje

Delavcu, za katerega se ugotovi, da ni zmožen opravljati del oziroma nalog, ki so mu zaupane, ali pa ne izpolnjuje več z zakonom predpisanih pogojev, se mora ponuditi drugo ustrezno delo. Delavcu delovno razmerje preneha le tedaj, če ponujenih del oziroma nalog noče opravljati, čeprav ustrezajo njegovi delovni zmožnosti. To jasno izhaja iz 2. točke 1. odst. 168. člena zakona o delovnih razmerjih. Tudi primerno zdravstveno stanje delavca je zakoniti pogoj za opravljanje določenih del oziroma nalog. Čim strokovna zdravstvena služba dokončno ugotovi, da delavec ne sme opravljati določenih del oziroma nalog v temeljni organizaciji, mora biti razporejen na taka dela in naloge, ki ustrezajo njegovi delovni zmožnosti oziroma negovemu zdravstvenemu stanju. Delavec, ki je razporejen zaradi zdravstvenega stanja na druga dela in naloge sicer lahko odkloni ponujena dela oziroma naloge, vendar s tem nastopi posledica, ki je predvidena po navedenem zakonitem določilu, kar pomeni, da se mu lahko odpove delovno razmerje.

V konkretnem spornem primeru je bilo ugotovljeno, da delavec ne sme več opravljati dela in naloge avtoličarja zaradi bolezni na jetrih. V skladu z zdravstvenim mnenjem je bil delavec razporejen na dela in naloge vzdrževalec prostorov, kar je odklonil. Prihajal je sicer na delo, dela pa ni opravljal. Temeljna organizacija je zato sprejela sklep, da delavcu preneha delovno razmerje.

Ker delavec ni uspel z zahtevkom za varstvo pravic pred delavskim svetom, je uveljavljal sodno varstvo pred sodiščem združenega dela. Sodišče prve stopnje je njegovemu zahtevku ugodilo in zavzelo stališče, da bi delavcu v konkretnem spornem primeru delovno razmerje prenehalo le po odločitvi disciplinske komisije, če bi bilo ugotovljeno, da je z odklanjanjem dela storil hujšo kršitev delovne obveznosti.

Pritožbeno sodišče pa je zavzelo drugačno pravno stališče in v svojem sklepu poudarilo, da lahko preneha delovno razmerje delavcu na podlagi dokončne odločitve komisije za delovna razmerja, ne pa na podlagi sklepa disciplinskih organov v prenehanju delovnega razmerja. Ne gre torej za kršitev delovnih obveznosti, ampak za odločitev delavca, da ne bo sprejel ponujenih del oziroma nalog. Jasno je, da mora sodišče ugotoviti, ali je bil delavec dolžan opravljati ponujena dela oziroma naloge, kar pomeni, da bi moralo preveriti, ali dela in naloge ustrezajo delavčevi delovni zmožnosti. Če namreč dela in naloge ne ustrezajo, potem jih delavec ni bil dolžan sprejeti in tudi ne bi mogla nastopiti posledica, ki je predvidena po zakonu, da mu lahko preneha delovno razmerje.

Posebej je treba poudariti, da delavcu preneha delovno razmerje, če noče opravljati del oziroma nalog, ki so mu ponujene samo tedaj, kadar zakon tako posledico predvideva. Kadar gre za razporeditev v okviru delovnih zmožnosti delavca v smislu 43. čl. Zakona o delovnih razmerjih, pa se je delavec dolžan ravnati po dokončni odločitvi o razporeditvi, kajti če odkloni delo oziroma naloge, stori s tem hujšo kršitev delovnih obveznosti. V takem primeru pa lahko temeljna organizacija uvede disciplinski postopek in izreče delavcu ustrezne disciplinske ukrepe.

PRAVNA SLUŽBA

**Dopisujte
v svoje
glasilo**

Ocena osnutkov Samoupravnih sporazumov o temeljih planov občinskih SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje

V mesecu septembru so občinske SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje predložile združenemu delu osnutke sporazumov o temeljih plana za srednjeročno obdobje 1981—1985. Osnutki sporazumov o temeljih planov so bili v načelu sestavljeni na podlagi osnovnih izhodišč osnutkov dogovora o temeljih družbenega plana občine Ptuj za isto obdobje, kateri je temeljil na predpostavki, da bo družbeni proizvod rasel po stopnji 5,7 % letno. Iz ocen osnutka dogovora je bilo ugotovljeno, da vsled ustaljenih ukrepov ne bo v občini mogoče doseči predvidene gospodarske rasti. Združeno delo bo moralo svoje možnosti razvoja in s tem načrtovano gospodarsko rast vskladiti s spremenjenimi pogoji gospodarjenja, kot so omejitve investicij, lastna udeležba pri investicijah, cene kreditov, usmeritev v razvoj prednostnih panog itd., ter svoje srednjeročne plane postaviti na realne osnove.

Izhajajoč iz takšnih osnov so bili predloženi osnutki programov SIS predimenzionirani in nerealni, ter so v mnogočem predstavljali seznam želja, saj bi se TOZD s sprejetjem takšnih programov odpovedale velikemu delu akumulacije in s tem lastnemu razvoju. Prav zaradi prenapetosti in medsebojne neusklajenosti programov SIS, delavci v TOZD ne morejo pravilno oceniti njihovega obsega in vsebine. Merilo za financiranje programov SIS v svobodni menjava dela je dohodek, zato TOZD lahko presojajo o tem koliko bodo zmogljivi iz dohodka nameniti za potrebe družbenih dejavnosti in skupne potrebe SIS materialne proizvodnje ter druge obveznosti, ki jih TOZD plačujejo iz dohodka.

Za naslednje srednjeročno obdobje občinske SIS družbenih dejavnosti načrtujejo medsebojne prenose nalog in sredstev in sicer:

- iz skupnosti zdravstvene se je prenesla naloga v zvezi z nadomestili osebnega dohodka med porodniškim dopustom na skupnost otroškega varstva,

- iz izobraževalne skupnosti se je prenesla naloga »mala šola« v skupnost otroškega varstva,

- iz zveze skupnosti otroškega varstva pa naloga v zvezi zodeljevanjem otroških dodatkov delavcev, upokojencev in kmetov na občinsko skupnost otroškega varstva,

- iz skupnosti za zaposlovanje se je prenesla naloga v zvezi z zdravstvenim zavarovanjem začasno nezaposlenih oseb na zdravstveno skupnost,

- iz skupnosti socialnega skrbstva se prenese na zdravstveno skupnost opravljanje del za zdravstveno zavarovanje socialnih podpirancev,

- iz skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja se prenaša opravljanje del za zdravstveno varstvo, upokojencev ne zdravstveno skupnost.

Kljub prenosom posameznih nalog iz ene v drugo skupnost se skupni obseg programov ne bi smel povečati in s tem tudi sredstva.

V osnutku dogovora o temeljih družbenega plana SRS za na-

slednje srednjeročno obdobje se spremeni način financiranja zdravstva, za kar se odvajajo sredstva iz dohodka. Ostale SIS pa so svoje programe ovrednotile, tako da bi se prispevne stopnje občutno dvignile.

Nekatere SIS so predvidele zbiranje sredstev za investicije iz prispevnih stopenj za redno dejavnost, kar ni v skladu s sprejetimi smernicami.

Poslovni odbor delovne organizacije je po obravnavi predloga strokovnih služb prišel do naslednjih zaključkov:

1. Iz dosedanjih ocen osnutka dogovora o temeljih družbenega plana občine Ptuj je ugotovljeno, da ne bo mogoče doseči predvidene gospodarske rasti po povprečni stopnji 5,7 % oz. industrijsko proizvodnjo 6,5 % letno. Načrtano gospodarsko rast je treba vskladiti s spremenjenimi stabilizacijskimi pogoji gospodarjenja, kot so omejitve investicij, cenami kreditov, usmeritev razvoja prednostnih panog itd., ter na teh osnovah planirati družbeno in skupno porabo.

Pri planiranju skupne porabe je v programih SIS upoštevati rast družbenega proizvoda okoli 4,2 %. Skupna poraba sme rasti za 10 % počasneje kot raste družbeni proizvod.

2. Iz programov nalog se v skladu s smernicami izločijo vse investicije, katerih financiranje so nekatere SIS predvidele iz prispevkov za redno dejavnost.

Širitev programov zaradi predvidenih novih investicij ni možna, dokler investicije ne bodo zagotovljene.

3. Pravice porabnikov naj ostanejo v dosedanjem obsegu, zato se na ta račun programi ne morejo širiti.

4. Normativi za izvajanje dejavnosti ostanejo nespremenjeni in njihovo povečanje ni možno. Tu je treba upoštevati tudi razmere okolja v katerem živimo, ter gospodarsko moč občine.

5. V sporazumu o temeljih planov je potrebno vnesti natančna določila za izvajanje in financiranje programov. Obveznost za plačevanje prispevkov preneha čim se zbrana planirana sred-

stva po ovrednotenih programih iz sporazumov.

6. Iz predloženih programov SIS družbenih dejavnosti izhaja, da so predimenzionirani, medseboj nevsklajeni in pomanjkljivi, zato je težko podati pravilno oceno na njihov obseg in vsebino, razen zgoraj omenjenih ugotovitev.

Prispevne stopnje po medsebojnih vskladitvah, vseh SIS ne morejo biti večje od dosedanjih, kjer je treba upoštevati, da se prispevki za zdravstvo odvajajo iz dohodka.

7. V programu zdravstvene skupnosti mora biti poudarjena usmeritev v preventivno dejavnost in ne v širitev bolnišničnih zmogljivosti.

8. V program izgradnje ambulantnih zmogljivosti vključiti tudi obratno ambulanto v DO AGIS, ter predvideti enak način financiranja, kot bo to veljalo za vse ostale ambulante.

Samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje, stanovanjska skupnost, Komunalna skupnost, Lokalna skupnost za ceste, posebni sporazum za obvoznico, skupnost požarne varstva, Skupnost za pospeševanje kmetijstva, krajevne skupnosti ter ljudska obramba in družbena samozaščita so svoje programe v glavnem temeljile na enakih prispevnih stopnjah kot v prejšnjem srednjeročnem obdobju, čeprav se uvažajo nekatere dodatne obremenitve in drugačni viri financiranja (dohodek — čisti dohodek).

Do predloženih osnutkov programov so bili sprejeti naslednji zaključki:

Stanovanjska skupnost

Plan izgradnje družbeno najemnih stanovanj je predimenzioniran, ker za ta namen TOZD ne bodo mogle iz čistega dohodka izločiti planirane višine sredstev. V sporazumu namreč nikjer niso upoštevana sredstva za pokrivanje že obstoječih obveznosti, katere so visoke, zato predlaganega razmerja ne bo mogoče doseči. Po sedanjih ocenah bodo TOZD združene v DO AGIS lahko za nakup družbeno najemnih stanovanj namenile največ le okoli 1,5 %.

Predlog prispevnih stopenj 1,952 + 3,827 + 0,345 je nesprejemljiv. Prispevek za gradnjo študentskih in dijaških domov mora biti zajet v stopnji 1,952 %, katera sredstva se formirajo iz dohodka.

Skupnost za pospeševanje kmetijstva

Predlog srednjeročnega programa za pospeševanje kmetijstva je za TOZD združene v DO AGIS nesprejemljiv, zlasti še na

predvideno povečano prispevno stopnjo od 0,30 na 0,50 %.

Po sedanjih ocenah dohodek TOZD te obremenitve ne prenese.

Podobni zaključki so bili sprejeti tudi za druge SIS in dana opozorila, kaj je treba v predlogih za sprejem popraviti in doseči medsebojne vskladitve.

Tudi izvršni svet SO Ptuj je na programe posameznih SIS podal svoje mnenje in predloge, kjer ugotavlja, da bi bilo potrebno osnutke programov zmanjšati za okrog 22 %.

Predlagani osnutki programov so bili dejansko bolj informacija o obveznostih, ki jih načrtujejo posamezne SIS. Konkretno predloge srednjeročnih programov bodo SIS pripravile na podlagi mnenj, stališč in predlogov ter vsklajenemu družbenemu planu občine Ptuj za obdobje 1981 — 1985.

O predlogih programov bodo najprej razpravljale Skupščine SIS in oblikovale predloge za razpravo in potrditev združene-mu delu.

Pred delegate skupščin SIS se postavlja odgovorna naloga, kakšne obveznosti in pravice bodo sprejete v združenem delu za naslednje srednjeročno obdobje ter, da bo hkrati zagotovljen lasten razvoj, zato bo treba vse predloge dobro pretehtati predno se bomo odločili, kakšen družbeni standard želimo.

Ivan POLANEC

KDAJ KONEC TEŽAV S TELEFONIJO

Vsak dan nas mučijo težave pri delu, ko se moramo sporazumovati med sabo po telefonu. Tudi telefonski pogovori z zunanjimi strankami so v mnogih primerih otežkočeni mnogokrat pa tudi nemogoči. V letošnjem letu smo sicer podpisali pogodbo za vzdrževanje obstoječe telefonske centrale z dobaviteljem te centrale. Efekt samega vzdrževanja ni takšen kot smo pričakovali. Centrala je dotrajana, nabava rezervnih delov pa otežkočena.

Glede na stanje, kakršno je in glede na to, da se zunanji partnerji pritožujejo, da ne morejo izpostaviti telefonske zveze z nami, smo sprejeli dopis Podjetja za PTT promet Maribor v katerem nas opozarjajo, da bomo morali našo telefonsko centralo izključiti iz prometa, ker takšno stanje kakršno je predstavlja vse večjo oviro v telefonski mreži PTT. Nadalje pravi PTT v dopisu, da je po njihovih

Naši petdesetletniki

Močno je snežilo, ko sem ga srečal. Zaskrbljeno je gledal v bele snežinke, saj mu je te trenutke prav sneg povzročal največje težave. Toda tudi to težavo on in njegova skupina uspešno premagujejo. Najbrž ste že ugotovili, da govorim o vodji dvoriščne skupine tov. Mirku Mlinariču, ki se je z veseljem odzval vabilu, naj mi kaj pove sedaj, ko se srečuje s Abrahamom o svojem začetku dela.

V DO AGIS sem se zaposlil 1957. leta in sicer v takratni avtokaroseriji. Delo je bilo zelo težko saj smo pripravljali ogrodja za avtobuse. Pogoji dela so bili takrat vse prej, kot pa primerni. Po vodo za umivanje smo

si hodili v Dravo. Pozneje smo si za silo uredili korita in pocinkane pločevine in že te so nam pomenila pravo razkošje. Niti sanjati nismo upali o centralni kurjavi. Največkrat smo prezebali ali pa smo si uredili zasilna kurišča. Spominjam se, da se je včasih tako kadilo, da se med seboj nismo videli. Pravzaprav nismo nikoli negodovali. Gotovo pa ne toliko kot danes mladi, čeprav imajo neprimerno boljše pogoje dela. Ljudje so bili takrat bolj družabni. Prav zavzeto so stremeli k skupnim ciljem.

Po malico smo si morali hoditi sami in to največkrat peš v mesto. Danes pa imamo lep ODP z dobro malico pa godrnjamo. Človek lahko samo reče, da smo postali silno prevzetni.

Takrat nam je veliko oviro predstavljala Drava, ki je zelo rada prestopila bregove in nam poplavlja proizvodno dvorano. Vse smo morali dvigovati na delovne mize, potem pa je sledilo temeljito čiščenje in zopet pospravljanje in vse dotlej dokler

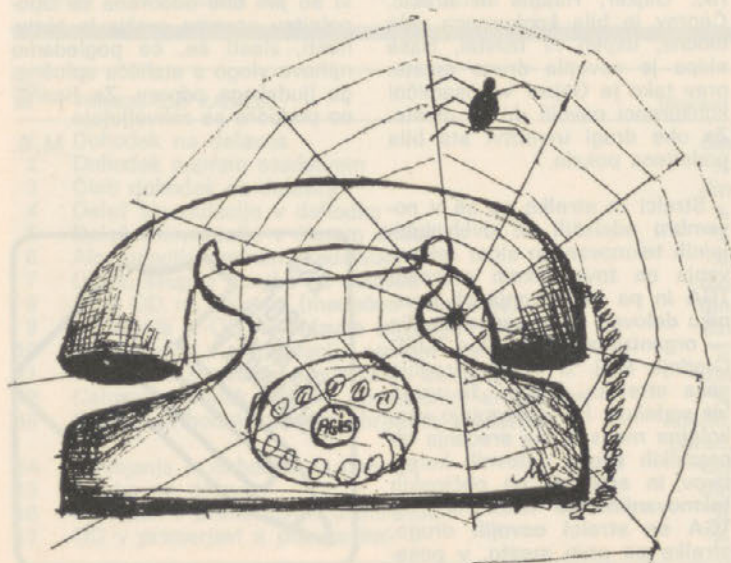

predpisih potrebno takšno centralo izključiti iz javnega omrežja in vse dohodne številke vključiti na direktne aparate. PTT nam daje tudi rok do kdaj moramo stanje urediti. V mesecu maju smo izdelali predinvesticijsko študijo o možnosti nabave nove telefonske centrale. Glede na takratno finančno situacijo smo odložili nabavo telefonske centrale. Glede na ponovno opozorilo PTT, da moramo brezpogojno pristopiti k nabavi telefonske centrale smo se odločili, da pripravimo investicijski program in zagotovimo potrebna vnanča sredstva za podpis pogodbe

o dobavi omenjene centrale. Predvidevamo, da bi bila centrala dobavljena do sredine prihodnjega in dokončno zmontirana do meseca avgusta ali septembra prihodnjega leta.

Centrala bo imela 300 notranjih priključkov z možno dogradnjo do 900 priključkov. Zunanjih priključkov bo možno v končnem priključiti do 200. Vrednost centrale z montažo, dobavo in adaptacijo prostora bo znašala cca 4.000.000 din.

Upajmo, da bo uspelo. Da se bomo drugo leto v tem času nemoteno slišali, da ne bo več izgovora »nič ne slišim!« PJ

Drava ni zopet poplavlila. Res je, da smo imeli s tem veliko dela, pa kljub temu je bilo veliko smeha. Saj so ribe plavale okrog vratarnice, da smo jih lahko z rokami lovili. Prava nadloga pa so takrat postale tudi podgane. Neusmiljeno smo jih preganjali in pobijali.

Danes mi moje delo omogoča vpogled v vse prostore DO pa tudi v sanitarije. In trdim, da so ravno sanitarije naše ogledalo. Povedati moram, da smo grozni. Največkrat puščamo za seboj pravo pustošenje. Vedemo se kot da školjke, umivalniki, pipe, garderobne omare niso naša skupna last. Kot da ne delamo vsi skupaj zanje. Jaz se sprašujem, smo tudi doma takšni?

— Kaj menite, so ljudje dovolj informirani?

Ja, so, kdor želi je lahko. Dosti imamo na oglasnih deskah, biltenov in naše glasilo »V Agi-

su«, ki nam omogoča dokaj temeljit vpogled v dogajanja.

Sedaj pa pogledjmo, kakšen odnos imamo do ponujenih informacij!

Obvestilo je na oglasni deski le trenutek in že je uničeno. Bilteni, ki se delijo pri vratarjih ležijo po dvorišču, kot bi jih trosila letala. Tudi da našega glasila imamo preveč malomaren odnos.

— Vemo, da se ljubiteljsko ukvarjate s petjem...?

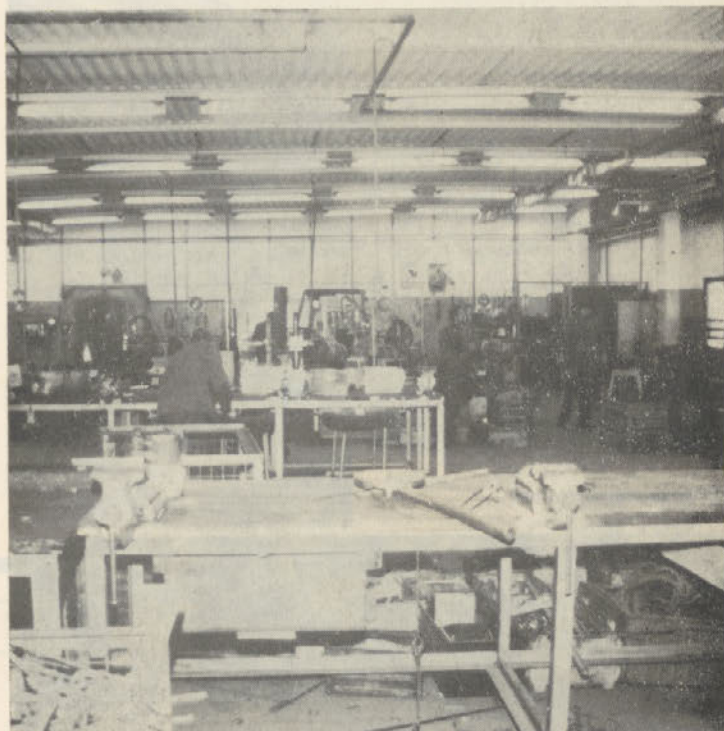
Sem član PD AŠ Markovci in sicer v pevskem zboru. Menim, da se človek ne glede na leta mora z nečim ukvarjati. To človeku daje posebno zadovoljstvo. Mene posebej veseli zborovsko petje in lepa domača pesem. Upam, da mi bo zdravje še dolgo dovoljevalo prepevanje. In mi mu seveda to iz srca želimo. M. Menoni

Navojna vzmetarna TOZD

Dne 6. 9. 1980 je bil na zahtevo vseh delavcev obrata navojne vzmetarne v Forminu sklican delni zbor delovnih ljudi TOZD Kovinska obdelava. Na tem zboru smo delavci

tarne vse potrebne pogoje, da se organizira kot TOZD.

Komisija je predlog v tej obliki podala na zboru v razpravo. Po daljši razpravi je bil sprejet sklep, da se navoj-

navojne vzmetarne podali pobudo za organiziranje nove TOZD v sklopu Agis Ptuj. Da se ne bi napačno odločili, je na tem zboru bila predlagana komisija za izdelavo ekonomskega elaborata. Naloga te komisije je bila, da predloži na naslednjem delnem zboru dne 5. 11. 1980 svoje ugotovitve v ekonomskem in tehničnem smislu. Po pregledu elaborata je komisija ugotovila, da ima obrat navojne vzme-

na vzmetarna organizira kot TOZD z različno odgovornostjo v okviru DO AGIS. Na zboru je bil podan tudi predlog za izvedbo referendum, t. j. 24. 11. 1980.

Smatram, da so se delavci navojne vzmetarne zavestno in premišljeno odločili za ta način organiziranja. Da je to res, bomo dokazali samo z delom, disciplino, kvaliteto naših proizvodov, organizacijo dela in s povečanjem proizvodnje. Konrad Kostanjevec

Stabilizacijska iskrica, ki pa ni samo to...

Hudo je bilo. Ljudje so trpeli in umirali, da bi nam izbojevali lepšo in svetlejšo prihodnost. Varčevali in stiskali so na vsakem koraku. Kolo časa pa se je vrtelo vedno hitreje in danes se vrti tako hitro, da ga ne dohitimo več. Starejši, naše babice in dedje zmagujejo z glavami. Kam to vodi?

Nekoč je posedlo okrog mize desetero lačnih ust, na mizi pa je sameval hlebec kruha in skleda močnika. Nad mizo pa je brlela petrolejka. Bili so srečni. Kaj pa danes? Nismo več zadovoljni. Ljudje so bili nekoč zdravi in polni vedrine. Veliko so hodili peš. Ne, danes tega ne zmoremo več. Kaj nam mar varčevanje, samo da se peljemo. Peljemo se kamorkoli le moremo, pa čeprav bi to lahko storili tudi peš. Ne zavedamo se, da s tem ne škodujemo le širši družbeni skupnosti, ampak tudi sebi. Saj polnimo čakalnice zdravniških ordinacij mnogokrat prav zaradi tega, ker se premalo gib-

ljemo. Kaj pa v službi? Nas kaj prizadene če zamudimo ali pa zamujamo?

So tudi takšni...?

Kaj mu mar tovarniška sirena, ki je že zdavnaj oznanila začetek dela. Počasi se ziblje in v mislih je on še vedno na prijetni zabavi, od koder prihaja. Kaj mu mar, bo že minilo.

Sede in počasi sreba žlahtno tekočino, ki mu vrača življenje. Jasno je, ne more delati. Ure tečejo počasi Tolažji se, da ni edini, saj ve, da jih je še več, ki jim je konec dela veliko olajšanje. Ne, ne peče ga vest. Danes on, jutri pa kdo drug in tako iz meseca v mesec.

Kaj ni zamujanje tudi kamenček, ki manjka v mozaiku na poti z varčevanjem do blagostanja.

Kako dolgo še? Kdaj bomo postali poštenji? Mar ni poštenost najboljša pot k stabilizaciji, Vem, da je to le kapljica v morje, toda kapljica za kapljico potoček... hudournik!

Uspehi strelcev se kar vrstijo

V počastitev 30. obletnice samoupravljanja je strelska družina delovna organizacija TAM Maribor organizirala strelsko tekmovanje s strelskimi ekipami delovnih organizacij, ki so njeni poslovni partnerji. Tekmovanja se je udeležilo 15 ekip, čeprav ima ta delovna organizacija gotovo več poslovnih partnerjev.

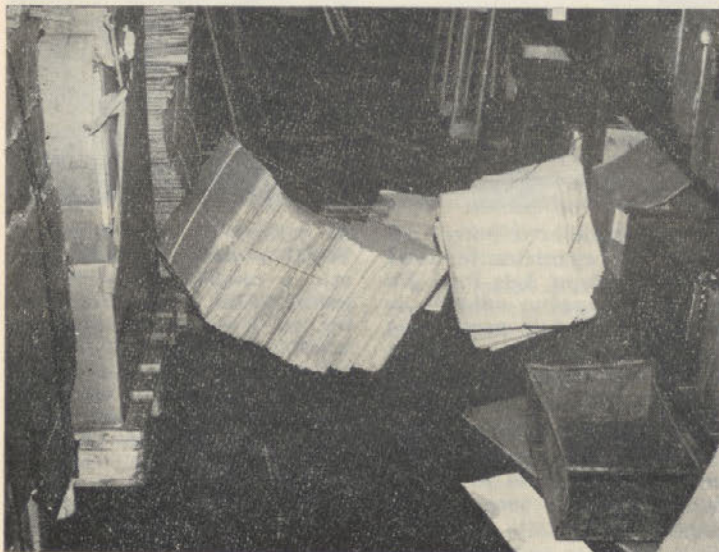
mični konkurenci Bedrač prvo mesto, Simonič pa drugo. Na tekmovanju v počastitev praznika DO GRADIS so strelci ekipno osvojili 1. mesto, ženske pa drugo. V posamični moški konkurenci so naši osvojili vsa tri prva mesta in posamezniki prejeli medalje, ekipa pa pokal.

Neurejenost delovnega okolja

Založene transportne poti

Udeležila se je tudi naša prva ekipa v sestavi: Simonič, Bedrač, Gajzer, Hajduk in Bračič. Čeprav je bila konkurenca zelo močna, uspeh ni izostal. Naša ekipa je osvojila drugo mesto, prav tako je Gajzer v posamični konkurenci osvojil drugo mesto. Za obe drugi uvrstitvi sta bila podeljena pokala.

Uspehi, ki jih dosegajo naši strelci, lahko upravičijo sredstva, ki so jim bila odobrena za izpopolnitev opreme orožja in aktivnosti, zlasti še, če pogledamo njihovo vlogo s stališča splošnega ljudskega odpora. Za finančno podporo se zahvaljujejo.

M. Š.

Strelci in strelke so se v novembru udeležili še dveh jubilejnih tekmovanj in sicer tekmovanja ob tovarniškem prazniku TGA in pa tekmovanja ob prazniku delovne organizacije Gradis — organizator je bil letos TOZD Gradnje Ptuj. S TOZD Gradnje naša strelska družina že vrsto let sodeluje, kar dokazujejo vsakoletna medsebojna srečanja ob praznikih svojih delovnih kolektivov in srečanja na občinskih tekmovanjih. Na tekmovanju v TGA so strelci osvojili drugo, strelke pa prvo mesto, v posa-

SMEROKAZ KADROV

DELA VCI, KI SO SKLENILI DELOVNO RAZMERJE V MESECU OKTOBRU 1980

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

- TOPOLOVEC NADA, administrativni tehnik — za določen čas

TOZD AVTOOPREMA

- ZUNEC TEREZIJA, delavka — montiranje zavor — za določen čas
- ČUŠ ANICA, strugar — vrtanje polizd. na enovret. vrt. stroju — za nedoločen čas
- ČUŠ MARIJA, strugar — vrtanje polizd. na enovret. vrt. stroju — za nedoločen čas
- EMERŠIČ MARICA, delavka — montiranje zavor — za določen čas
- KRAJNC MIRAN, delavec, — transportiranje — za nedoločen čas
- SVENŠEK VINCENC, delavec — posluževanje pri lakiranju — za nedoločen čas
- IVANČIČ ALOJZIJA, delavka — čiščenje odlitkov na brus. trak. in ročno — za nedoločen čas
- ANOŠEK JANEZ, kroj. pomočnik — struženje na BRT-36, BRT-50 — za nedoločen čas

TOZD GUMARNA

- MAJČEN STANKO, delavec — vulkaniziranje gumi tehničnih izdelkov — za nedoločen čas
- KOVACEC FRANC, delavec — vulkaniziranje gumi tehničnih izdelkov — za nedoločen čas
- HRASAN BORIS, delavec — vulkaniziranje gumi tehničnih izdelkov — za nedoločen čas
- KAISERSBERGER LJUBO, delavec — vulkaniziranje gumi tehničnih izdelkov — za nedoločen čas
- KOLETIČ MIRKO, delavec — vulkaniziranje gumi tehničnih izdelkov — za nedoločen čas
- LETONJA MIROSLAV, delavec — vulkaniziranje gumi tehničnih izdelkov — za nedoločen čas
- MAJČEN BRANKO, delavec — vulkaniziranje gumi tehničnih izdelkov — za nedoločen čas
- MERC ANDREJ, delavec — vulkaniziranje gumi tehničnih izdelkov — za nedoločen čas
- MEZNARIČ IVAN, delavec — vulkaniziranje gumi tehničnih izdelkov — za nedoločen čas

- STRELEC BRANKO, delavec — vulkaniziranje gumi tehničnih izdelkov — za nedoločen čas
- TURK JANKO, delavec — vulkaniziranje gumi tehničnih izdelkov — za nedoločen čas
- VAJDA STANKO, delavec — vulkaniziranje gumi tehničnih izdelkov — za nedoločen čas
- KRAMLJ EDVARD, delavec

TOZD KOVINSKA OBDELAVA

- HABJANIČ IVAN, strugar — struženje zelo zahtevnih odlitkov — za nedoločen čas
- GOLOB BOJAN, delavec — struženje manj zahtevnih odlitkov — za nedoločen čas

TOZD VELIKA OPREMA

- MAROH DRAGO, delavec — ročna dela — pripravljala dela — za nedoločen čas
- SABO SANDOR, ključavničar — maloserijska proizvodnja — za nedoločen čas
- HORVAT DRAGO, dimnikar — montiranje sedežev — za nedoločen čas
- TASNER STEFAN, delavec — ročna dela — pripravljala dela — za nedoločen čas
- KOSUTAR IVAN, delavec — ročna dela — pripravljala dela — za nedoločen čas
- LAH FRANC, delavec — transportiranje — za nedoločen čas

TOZD ORODJARNA

- VERLEK IVAN, orodjar — izd. manj. zaht. del liv. ni gum. or. ter or. za pr. pl. m. — za nedoločen čas

DELA VCI, KI SO PREKINILI DELOVNO RAZMERJE V MESECU OKTOBRU 1980

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

- DANILOVIČ ZORAN, dipl. ing. strojništva — pripravniki — odslužitev voj. roka

TOZD AVTOOPREMA

- SAKELSEK MAKŠ, delavec — brušenje in poliranje polizdelkov — izključitev
- CAFUTA ANA, delavka — čiščenje proizvodnih prostorov — sporazumno

TOZD GUMARNA

- SMUC ZELJKO, strojni tehnik — predpis. tehnol. končne obd. gum. izdelkov — odslužitev voj. roka
- PROSENJAK FRANC, delavec — vulkaniziranje gumi tehničnih izdelkov — sporazumno

TOZD KOVINSKA OBDELAVA

- SOK VIKTOR, delavec — šablona in manj zaht. vzmeti — na lastno željo

Selitev etažnih stiskalnic v TOZD Gumarna

- SKOK IVAN, delavec — struženje zelo zahtevnih odlitkov — izključitev
- STUMBERGER ALBIN, strojni tehnik — pripravniki — odslužitev voj. roka
- BABOŠEK BRANKO, strugar — kalkuliranje — odslužitev voj. roka

TOZD ORODJARNA

- SOK IVAN, strugar — opravljanje zaht. strugarskih del — odslužitev voj. roka
- LEBEN VIKTOR, orodjar — izvajanje zaht. del na vzdrž. or. za TOZD TAP — odslužitev voj. roka
- MESAREK STANISLAV, kovač — razrez in priprava orodnega materiala — sporazumno

TOZD VELIKA OPREMA

- VIDOVIČ BENJAMIN, lesni tehnik — montiranje sedežev — delo za določen čas

TOZD SERVISI

- POTRČ JOŽE, strojni tehnik — zahtevna avtokleparska dela — odslužitev voj. roka
- SEGULA MILAN, strojni delovodja — najzaht. avtomehanska dela na tovornih vozilih — izključitev

Strojno navijanje vzmeti

ZAHVALA

Vsem, ki so spremljali mojega dragega očeta Anžela Franca na njegovi zadnji poti, iskrena hvala.

Posebno se zahvaljujem sodelavcem PFS za darovano cvetje, denarno pomoč in tiho sočustvanje.

Silva Arandjelović

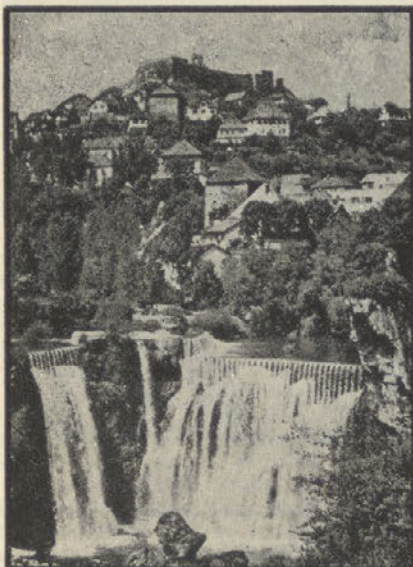
ZAHVALA

Ob izgubi sina se iskreno zahvaljujem IO OOS TOZD TAP za izkazano denarno pomoč. Prav tako hvala sodelavcem galvanike za pomoč, sočustvanje ter cvetje.

Tonček Korez
Milena Ferčič

Zap. št.	PRIMERJALNI KAZALEC	Izkazano	Gospodarstvo SRS	Industrija SRS	Gospodarstvo občine	AGIS	INDEKSI		
							7:4	7:5	7:6
1	Dohodek na delavca	din	148.895	150.009	132.950	101.262	68	68	76
2	Dohodek napram sredstvom	%	17.9	18.9	14.3	33.5	187	177	234
3	Čisti dohodek na delavca	din	106.312	104.976	97.250	75.552	71	72	78
4	Delež akumulacije v dohodku	%	20.0	20.0	22.3	10.2	51	51	46
5	Delež akumulacije v čistem dohodku	%	28.0	28.6	30.5	13.6	49	48	45
6	Akumulacija napram sredstvom	%	3.6	3.8	3.2	3.4	94	89	106
7	OD in skupna poraba na delavca	din	79.996	78.773	70.812	65.279	82	83	92
8	Čisti OD na delavca (mesečno povprečje)	din	7.951	7.754	6.989	6.460	81	83	92
9	Izdvajanja iz OD na delavca (mesečno povpr.)	din	3.532	3.449	3.157	2.942	83	85	93
10	Akumulacija z amortizacijo napram sredstvom	%	5.5	6.0	5.3	4.8	87	80	91
11	Povprečno koriščena sredstva po delavcu	din	829.982	792.176	932.703	302.450	36	38	32
12	Celotni prihodek napram porabljenim sredstvom	%	131.4	141.5	127.4	169.1	129	120	133
13	Celotni prihodek napram obratnim sredstvom	koefic. obrač.	1.3	1.1	1.5	1.2	92	109	80
14	Izdvajanja iz dohodka na delavca	din	27.490	27.962	23.036	15.312	56	55	66
15	Izguba na delavca	din	2.751	4.041	1.335	—	—	—	—
16	Dohodek v primerjavi s planiranim	%	98.8	97.7	105.1	106.3	108	109	101
17	OD v primerjavi s planiranimi	%	94.3	94.7	122.4	101.5	108	107	83

STRAN ZA RAZVEDRILO IN NASMEH

RISAL: LEBER	GLASBILA S STRUNAMI	IZKORI- ŠČANJE, ORŠTANJE	IZBOLJŠANJE ZENJE Z OSUŠE- VANJEM	KRALJEVI NAMESTNIK NA NEVASKEM	FILMSKA IGRALKA (INGE)	ERNIKOLA	PRVA ČRKA AZBUKE	KRAJ V ISTRI	ZALIV V DOMIN. REPUBLIKI NA HAITI	MANUŠA STOJEČA VODA	IVO JAN	KARLOVAC
SPECIALIST ZA EMBINA- TORIO	K	O	M	B	I	N	A	T	O	R	I	K
OLSP- SEVANJE	I	T	E	A						I	J	A
DEL GLAVE	T	I	L	N	I	K	STIK DVEN PLOSKEV NAŠ KNJEVNIK (ARPAD)	R	O	B	GOEDNO BASTLINJE	IVAN HETRICH
POVRŠINSKA ENDITE	A	R	I		KRALJEVI NAMESTNIK NA NEVASKEM SNOV V SVILI			QOROVJE V J. AMERIKI POŽELENE STRAT	A	N	D	I
HRVASKI PISATELJ (JUDAI)	R	A	O		IZGUBLJANJE NA NOČI	KNJAZNA NOTA ORIS KEAF AMERIKE		S		I	R	H
HRVASKI PEŠNIK (RADE)	D	A	N	Z	E	P	V	B	L	I	K	E
DEL OBLEKE												
SESTAVIL: MLIHARIČ	IGRALKA GARDNER	VRTINEC PERA. EL. MESTA ANGLIJE	J	A								
ČEŠKO H. INE	J	A	R	O	S	L	A	V				
VARAŽDIN LJUDSKA REPUBLIKA												
ŠPANSKO NESTO	A	L	A	V								
NESTO V ŠPANIJI	E	C										
DONACE ŽENSKO INE	A											
IGRAČKA NAŠČOBA FAHET, BAZUH												
KRAJ PEI CELJU	V	O	J	N	I	K	MLADICE KRAVICE	I	C	E		
ARSON FEROCI	A	R										
ITALIJAN. PRIST. OB JADRANSKEM NOVJU	A	N	C	O	N	A	ŠPANSKI LIRIČNI PEŠNIK (JUAN RAMON)	J				
BAJTALIJNA SNOV												
SPIKER HAKAR												
REDKO H. INE												
INE SLOVEN. VIOLINISTA BRANIKARJA	D	E	J	A	N	A	N	A	L	I	Z	A
PAST, NASTAVA												
PREPRAVA ZA ANALIZO LITERARNI JUNAK MOOD												
PREPRAVA ZA ANALIZO LITERARNI JUNAK MOOD												
SOVSOR	S	O										
NAJSLABŠA OCENA												
RUSKI VLADAR												
REDKO Ž. INE												
REKREACIJA												
PLEMIŠKI HARLOV	L	N	E	Z								
KEMIČNI ELEMENT (TM)												
KARDELI POTAR												
OBZIRAN PROSTOR E PODO												
BAJO ZAKONIKER												
VEŠTA TOBA, OČENAR	O	Č	N	I	K							
BAJO ZAKONIKER												
MAJHNE OPANIKER, KI POVEČOJA BOLESTNI	B	A	E	T	E	R	I	J	A			
ITALIJA												
AGIS												
LESENA OMAZNA PLOŠČA												
RADIJ												
OTČEJE V POLINEZIJ	A	N	A	A								
ZNAHENJA												
ZNAHENJA												
FRANCOSKI RIBARSKI (JULER)												
RE												

OBVESTILA O REKREACIJI

Vse ljubitelje košarke in odbojke vabimo, da se udeležite rekreacije, ki je vsaki ponedeljek od 17. do 19. ure v telovadnici osnovne šole v Dornavi. Medsebojni dogovori za prevoz nam bodo zmanjšali stroške udeležbe.

Ob nedeljah vas vabimo na rekreacijo v športno dvorano Mladika s pričetkom ob 9. uri. Vabimo vas zlasti v zimskih mesecih, ko so možnosti za aktivno preživljanje prostega časa omejene na notranje prostore, razen smučanja seveda.

Pridite — bodite aktivni, sprostil se boste, bolje se boste počutili!

V petek 12. decembra ob 17. uri vabimo vse, da se udeležite TRIM akcije v plavanju, ki bo v pokritem bazenu Ptujskih toplic. Vsak udeleženec, ki bo preplaval določeno pot, bo prejel značko trimčka. Udeleženci bodo razdeljeni v skupine:

moški

- do 30 let 200 m
- 31 — 50 let 150 m
- nad 50 let 100 m

ženske

- do 30 let 100 m
- od 31 — 50 let 75 m
- nad 50 let 50 m

Udeležite se v čim večjem številu!

HUMOR

HONORARNO DELO

Zena sitnari možu, ki pri direktorju ni uspel s svojo povišico: »Povej mu, da imaš sedem otrok, bolno mater, da moraš mnogo noči prebedeti in pomivati posodo, ker si ne moremo privoščiti gospodinjki pomočnice.«

Čez nekaj dni mož pove, da so mu odpovedali službo. Direktor je dejal, da imam preveč honorarnih zaposlitev.

NEOMAJEN

»Doktor, drugi zdravniki, ki so me pregledali, se ne strinjajo z vašo diagnozo.«

»Vem, a mrliški ogled bo dokazal, da imam prav.«

LOGIČNO

»Za svoje majhne izkušnje zahtevate precej visoko plačo.«
»Res je. A zame je delo dosti težje zato, ker se nanj tako malo spoznam.«

OBZIRNOST

Ko je zdravnik končal pregled, je rekel bolniku: »Zelo težko je dati diagnozo, mislim pa, da je alkohol zmes.«

»Nič hudega, bom prišel, ko boste trezni,« se je znašel bolnik.

SKRB PRED PRAZNIKI

Žena: »Vedno praviš, kako je pri nas vsega v izobilju, pa še orehrov ne dobiš!«

Mož: »Si čudna! Orehrov je dovolj, le praznikov je preveč!« (Iz pratike)